

AKTUALNO Vprašanje

V Kranju pravzaprav nimamo vajenskega doma. Stavba, ki je sedaj namenjena vajencem, je ena najstarejših v Kranju. To je poslopije nekdanje kranjske graščine, ki so ga zgradili v 16. in v začetku 17. stoletja. Muzejsko društvo se zavzema, da bi v tej stavbi uredilo muzej, saj sedaj vse znamenosti hranijo v Prešernovi hiši, ki tako tudi ne more služiti svojemu namenu. Poslopije, kjer sedaj prebivajo vajenci, ne ustreza temu niti po velikosti niti gledi drugih pogojev.

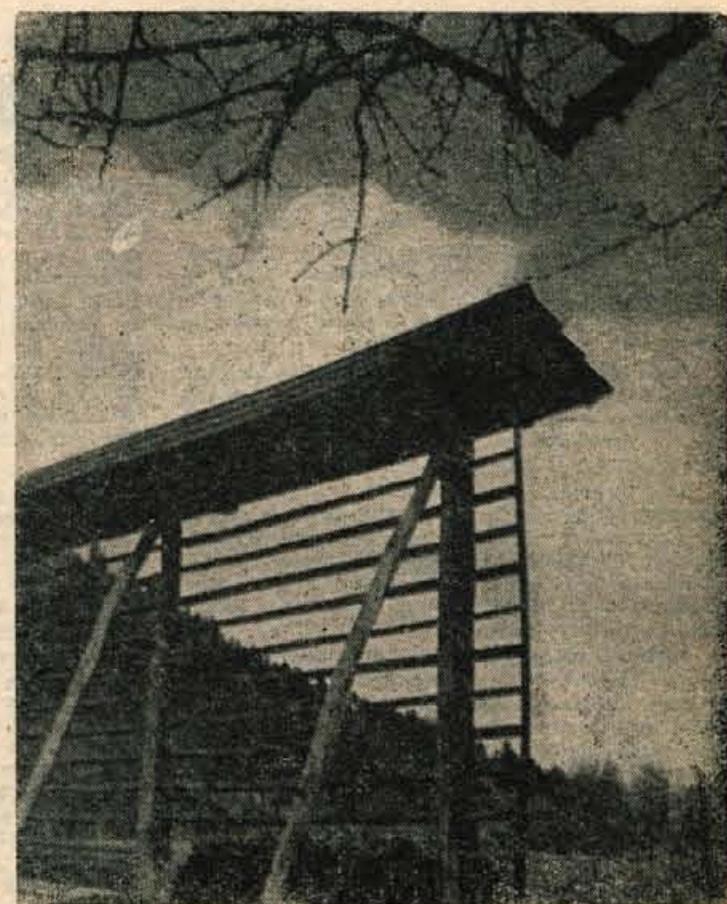
Vzrok za pomanjkanje vajencev, predvsem še v nekaterih kritičnih obrih, prav govor ni le v nezanimanju za posamezno obri. Bržkone bi se marsikateri mlad človek, predvsem iz oddaljenih hribovskih krajev, odločil za poklic, v katerem ljudi najbolj primajujo, če bi imel v kraju, kjer se bo učil, preskrbljeno stanovanje in hrano. Nedvomno je to, da dejansko mladih vajencev nimamo kam dati, eden izmed važnih vzrokov za pomanjkanje vajencev na Gorenjskem.

O vsem tem je razpravljal tudi Svet za gradbene in komunalne zadeve pri

Občinskem ljudskem odboru v Kranju. Ker je sedanje stanje dokaj težko, je predlagal, naj bi družbenemu planu občine dodali še to, da bi občinski ljudski odbor skupaj z Obrtno zbornico okraja Kranj proučil v letu 1958 možnosti za gradnjo, določil lokacijo in poskrbel, da se še letos izdelajo načrti za gradnjo novega vajenskega doma. Tako bi bilo do prihodnjega leta, ko bo treba proučiti možnosti za pričetek gradnje, že vse ostalo pravljeno.

Lj.

Še nekaj dni . . .

... in narava bo spet ozelenela.

Glas

GORENJSKE

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETNO XI. ST. 30., CENA DIN 10.—

KRANJ, 18. APRILA 1958

Andrej Verbič novi predsednik OSS Kranj

Andrej Verbič je bil rojen leta 1920 kot kmečki sin na Vrhniški. Dokončal je 4. razrede meščanske sole. Leta 1941 je odšel v partizane. Januarja 1942 je bil ujet in zaprt, leta 1943 pa je do-

Odgovori tov. Aleksandra Rankovića na vprašanja uredniščva „Dolenjskega lista“ Program ZKJ - temelj bodoče aktivnosti in borbe za socializem

Član Izvršnega komiteja CK Zvezde komunistov Jugoslavije tovarš ALEKSANDER RANKOVIC je na prošnjo uredništva »Dolenjskega lista« v Novem mestu odgovoril za pokrajinske časnike v Sloveniji na tri vprašanja pred VII. Kongresom ZKJ.

Pred nami je Sedmi kongres ZKJ, od katerega si veliko obetamo. Prosim vas, ali bi hoteli za naše bratce odgovoriti na vprašanja, katere od nalog političnega dela in dejanske ideološke borbe, ki jih je bil pred jugoslovansko komuniste postavljal Šesti kongres, so bile v preteklih letih najbolje uresničene?

Odgovor na to vprašanje bo lažji, če najprej omenimo, katere glavne politične in idejne naloge je bil Šesti kongres postavljal kot temelj bodočega dela ZKJ.

Sesti kongres, ko je določal pot, po kateri moramo iti v nadaljnji socialistični izgradnji, je posebno poudaril dva temeljna činitelja: nadaljnje razvijanje materialne osnove socializma in nadaljnje izpopolnjevanje in razvijanje demokrat. mehanizma samoupravljanja delavskega razreda in delovnih ljudi sploh. Izvajanje teh nalog je povečalo borbo proti ostankom birokratizma in dogmatizma na eni strani, in borbo proti sovražnim elementom, malomeščanskemu anarhizmu, lokalizmu itd. na drugi strani. Razumljivo je, da so iz tega izhajale osnovne idejno politične naloge ZKJ.

Skozi to moramo gledati in vrednotiti uspehe, ostvarjene po Kongresu, pri čemer je pa treba posebej poudariti in upoštevati nekatera vprašanja.

Zveza komunistov kot celota se je izredno učvrstila in idejno politično okreplila. V tem, ko je Zvezda odkrala pot za razvoj socialističnih družbenih odnosov, se je tudi sama nepretrgoma razvijala. Gleda tega je bil torej v razdobju med obema kongresoma dosežen

Ta idejna in politična borba ZKJ je imela v minulem razdobju posebno obeležje in razvijala se je v posebnih oblikah. Posebne oblike in posebna obeležja so izhajala iz našega novega sistema družbenega upravljanja in s tem spremenjene vloge ZKJ in drugih družbeno političnih organizacij — Socialistične zveze, sindikatov, mladine itd. Politična borba za novo

proti staremu je dosegla velikanško širino, v nji so sodelovali milijonske množice s konkretnim reševanjem družbenih in političnih vprašanj. To je pomagalo učvrstiti in krepliti organe upravljanja in jih do kraja afirmiralo.

Prav s tem si tudi lahko pojasmimo veliko enotnost naših narodov na pozicijah socializma, kar se je tako očitno pokazalo tudi na zadnjih parlamentarnih volitvah.

To so, najširše povedano, naši največji idejni in politični uspehi.

V osnutku Programa ZKJ je med drugim rečeno tudi to, da je novi program temelj naše bodoče aktivnosti in borbe. Kako se bo po vašem mnenju izvajala po novem programu neprervana zavestna akcija komunistov v sistemu oblasti delovnega ljudstva in kakšen naj bo sistem dela, da bi uresničili Leninovo načelo o »spreminjanju oblasti v imenu delovnega ljudstva v oblast delovnega ljudstva«?

Razvoj našega družbenega in političnega sistema je nenehno usmerjen v krepitev demokratizacije v našem socialističnem razvoju. Zato si v praksi družbeno političnega življenja stalno prizadamo, da se krepijo in razširijo oblike neposredne demokracije in da se v njihovo funkcioniranje de-

javno vključuje čim večje število delovnih ljudi. S prizadevnostjo zavestnih socialističnih sil se bo nedvomno krepli njihov vpliv, in sicer na vseh področjih družbenega življenja, kajti pri nas ni več področja, na katerem ne bi naši socialistični ljudje imeli pomembnega in odločujočega vpliva, in to v organih samoupravljanja ali družbenega upravljanja. S takim sistemom naša socialistična izgradnja je v praksi uresničeno Lenino načelo: »Spreminjanje oblasti v imenu delovnega ljudstva v oblast delovnega ljudstva.«

Našo družbeno izgradnjo je nedvomno treba še razvijati in krepliti, kajti v praksi, v vsakodnevniem pridobivanju izkušenj je mogoče najbolje in najuspešnejše graditi nadaljnjo nadstavbo družbenega in političnega sistema.

Positivnejši rezultati zavestnih socialističnih sil v tej smeri so očitni v dejstvu, da se prav s tem najvažnejša vprašanja rešujejo skupaj z delovnimi ljudmi. Z njihovim sodelovanjem, zlasti glede reševanja konkretnih vprašanj, pa bdi v okviru občine ali v organih samoupravljanja ali v organih družbenega upravljanja, se vsekakor veliko močneje uveljavlja vsakodnevna skrb za ljudi, kakor če se s tem vprašanjem ukvarja le upravni aparat, posebno če so v

tem aparatu še vedno ostanki birokratizma.

V takem sistemu socialistične demokracije imajo posebni pomen (Nadaljevanje na 3. strani).

VINKO HAFNER novi predsednik OLO Kranj

Na pondeljkovki seji je Okrajni ljudski odbor izvolil za novega predsednika OLO Kranj tovarša Vinka Hafnerja, dodeljega predsednika ObLO Kranj.

NAŠ RAZGOVOR

Komunisti v »Iskri« pomlajujejo svoje vrste

Cilko Zavrlovo, ki je deležen za VII. Kongres ZKJ, smo poiskali v »Iskri«, kjer je zaposlena že več let. Spozetka je bila v splošni monatni, ob tekom traku je se stavljal električne števce, pred meseci pa so jo premestili v tovarniški komite

— Potegnili so me v komite, da vodim administracijo in da v stalnih stikih s sekretariji osnovnih organizacij ZKS pomagam usmerjati delo v organizacijah, mi je dejala tov. Zavrlovo, in nadaljevala: — Priprave za kongres ZKJ, ki bo prihodnji teden v Ljubljani, so razgibale tudi naš kolektiv. Ne le komunisti, vse se zanimajo za raznini vprašanja. Naše organizacije so že proučile načrti statuta, trenutno razpravljamo o osnutku programa ZKJ in pisumu Izvršnega komiteja CK ZKJ. Pripravili pa bomo tudi tovarniško konferenco o teh veščevalkah. V prihodnjih letih je bila aretirana in

Se nekaj živiljenjskih podatkov o Cilki Zavrlovi. Rojena je bila leta 1925 v Koperi pri Jezerskem v delavski družini. Prvo službo je načelnila v številnih organizacijah. Ker so narekovala potrebu je delata v organizacijah ljudske oblasti, od krajinskih ljudskih odborov, OLO do razvoja komun. Pred tremi leti pa se je zaposlila v tovarni »Iskra« v Kranju.

V SZDL je včlanjenih 74 odstotkov volivcev

V sredo zvečer je bila na Bledu občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva. Prisostvovalo je 70 delegatov iz 13 osnovnih organizacij blejske občine. O gospodarskem in političnem življenju v občini zadnjih dveh let ter o organizacijskih vprašanjih je na konferenci občino in izčrpno poročal predsednik Franc Dijak. Analiziral je znatilnost gospodarskega razvoja v letu 1957, in sicer industriji, gozdarstvu, gradbeništvu, prometu, kmetijstvu, gostinstvu, turizmu, trgovini in obrti. Poudaril je, da so narodni dohodek

v minulem letu povečal za 20 %. Tovarš predsednik je v svojem poročilu opozoril tudi na nekatere slabosti v družbenem življenju občine, ki zavirajo širši razvoj in dušijo samozavest delavca proizvajalca. Pismo Izvršnega komiteja CK ZKJ in besede tov. Tita na predvojilnem govoru v Beogradu naj bi bilo osnova za pravilno usmerjanje nadaljnega družbenega dela v občini in za odpravo pomanjkljivosti negativnih pojavov. Delo Občinskega odbora SZDL v minulem obdobju je bilo zelo vsestransko in uspešno, saj je le-ta

-jb

TEKOM PO DNEVNU

LJUDJE IN DOGODKI
KJE JE IZHOD?

Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Rodoljub Colaković je v ponedeljek dopoldne sprejel egiptovskega veleposlanika v Jugoslaviji Huseina Ruždija na poslovini obisk. Opolne je sprejel na poslovni obisk tudi indijskega veleposlanika Radžasvara Dajala.

Indonezijski zunanj minister Subandrio je v ponedeljek na tiskovni konferenci v Hongkongu izjavil, da bo vojaška akcija proti upornikom morda končana že teden. Dejal je, da so se na Celebesu izkrcale nove vladne čete.

Radio Moskva poroča, da se je predsednik sovjetske vlade Hruščev v ponedeljek razgovarjal z belgijsko kraljico Elizabeto, ki je kot gost predsednika Vrhovnega sovjeta Vorošilova prisostvoval mednarodnemu natežaju violinistov v pianistov v Moskvi.

Bilz Fackenhama v Veliki Britaniji je v ponedeljek strmoglavilo ameriško letalo, ki je letelo iz oporišča za vodikove bombe v Sculterpu v Norfolku. Vsi letalci so se ubili. Predstavnik ameriškega letalstva v Londonu ni mogel povedati, ali je letalo nosilo vodikovo bombu. Pripomnil pa je, da letalo ni bilo opremljeno z napravami za vodikovo bombu.

Austrijska delegacija, ki jo vodi šef političnega oddelek v zunanjem ministru dr. Heinrich Heymerle je v torek odpotovala v Beograd, kjer bo z jugoslovenskimi predstavniki nadaljevala pogajanja o aktualnih vprašanjih v medsebojnih odnosih obeh dežel.

V palati Kremelja se je v torek začel XII. kongres Komosa, ki se ga udeležuje 1900 delegatov iz SZ in 37 tujih delegacij. Kongresu prisostvuje tudi delegacija Ljudske mladine Jugoslavije.

Na centralnih področjih v Alžiriji so se vneli v tok ogorčeni boji med francoskimi četami in alžirskimi edredi. Ofenziva osvobodilne vojske, ki se je pred dve ma mesecema začela na vzhodnih in zahodnih področjih dežele, se je razširila na centralno Alžirijo.

Japonska in Indonezija sta v torek izmenjali ratifikacijske instrumente o mirovni pogodbi, s čimer je uradno prenehalo vojno stanje med obema deželama. Ob tej priliki je japonski zunanj minister Fudžijama izrazil upanje, da bosta obe deželi v prihodnje razvili tesno sodelovanje na političnem, ekonomskem in kulturnem področju.

Sovjetski veleposlanik v Washingtonu Menšikov je v sredo na nekem sprejemu izjavil, da imata ZDA in SZ pred seboj samo dve poti — da uveljavlja razorditev in da medsebojno trgujeta. SZ in ZDA še nista sklenili trgovinskega sporazuma, čeprav bi SZ rada navezala trgovinske stike z ZDA.

Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edward Kardelj je v sredo sprejel delegacijo sindikata transportnih in drugih delavcev Velike Britanije, ki se mudri pri nas na obisku.

Okrog 5000 prebivalcev Zahodnega Berlina je v sredo mirno demonstriralo po ulicah proti oborožitvi zahodnemške vojske z atomskim orožjem. To kampanjo so sprožile socialno - demokratska stranka in več drugih organizacij.

V lioneski jezi (Francija) so se v sredo upri Alžirci, večinoma politični zaporniki. Nad sto Alžircev, ki so skušali pobegniti, je bilo ranjenih. Do upora je prišlo potem, ko so Alžirci v zadnjih mesecih trikrat začeli gladirovno stavko in zahtevali zboljšanje prehrane kakor tudi pravico, da lahko boro dnevne.

Jugoslavija bo sodelovala skoraj na vseh prireditvah na svetovni razstavi v Bruslju, ki bo trajala 6 mesecov. V posebnem paviljonu bo jugoslovanska razstava o družbenem, ekonomskem in kulturnem življenju Jugoslavije. Poleti na nasa država sodelovala tudi v večjem številu kongresov, ki jih bo v Bruslju okrog 350.

Jugoslovanski paviljon na svetovni razstavi v Bruslju, so začeli graditi pred letom dni. Paviljon zavzema okrog 2500 kvadratnih metrov površine in je zgrajen pretežno iz stekla, marmorja in lesa. Po mnemu številnih tujih arhitektov sodi med najzanimivejše zgradbe na razstavi.

ZDAJA ČASOPISNO PODJETJE »GORJEVSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNİK / UREJVA UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJEK / TELEFON UREDNIŠTVA STEVILOK 397 — TELEFON UPRAVE ST. 475 / TEKOČI RACUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRAJU 61-KB-1-2-135 / IZHAJA OB PONDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DIN, MESEČNA NAROČNINA 50 DIN

Tudi najmlajši francoski ministrski predsednik Felix Gaillard ni bil srečne roke. V torek zvečer ga je poslanska zbornica strmoglavila pri glasovanju o vladni politiki do Severne Afrike. Politične razmere v povojni Franciji so tudi njemu skopodmerile čas vladanja na šest mesecov ali manjšo toliko, kolikor znaša povprečna življenjska doba 24 povojnih francoskih vlad.

Nepričakovana kriza francoske vlade je sprožila kopico vprašanj, ki terjajo odgovor. Predvsem je ponovno zapletila politični klopčič francoskega parlamentarizma. Vsi francoski časopisi se strinjajo, da bo zelo težko najti izhod iz krize, ker nobena stranka ni dovolj močna, da bi sama ustavnila vlado. Zlasti je važno, kakšno stališče bodo zavzeli socialisti. Njihov prvi odgovor kaže precejšnje razočaranje, ker je desnica tako neusmiljeno zrušila sedanje vlado. Glasilo socialistične stranke »Populaire« je zapisalo, da se je »francoska desnica diskvalificirala iz vseh mogočih političnih kombinacij«. Hkrati pa ugodničar tega časnika očita kolonialističnim krogom katolikov in nedovisnih, da so »zabodili nož v hrbot republikanskemu režimu«. Po tem sodeč, bodo socialisti le stežka pristopili k vladu, v kateri bi sodelovali desničarske stranke. Po drugi strani pa Molletovi socialisti spet odklanjajo sodelovanje z levico, se pravi s komunisti. Položaj je res sila zapleten.

Kriza je tudi spravila v zato gato francosko-tuniski pogajanja. Tu je bil tudi kamen spote, ob katerega se je spotaknila sedanja vlada. Gaillard je vsaj enkrat sklenil popustiti razumu in ne slepi politiki desnice in je zato privolil v predlog, ki sta jih dala anglo-ameriška posredovalca v francosko-

tuniskem sporu. Čeprav ti predlogi ne terjajo veliko popuščanja s francoske strani, je bilo tudi to preveč za skrajnežev v Parizu. Gaillard je svoj poskus vsklajevanja francoske politike s stvarnostjo plačal s predsed-

Tudi najmlajšemu francoskemu ministrskemu predsedniku Feliku Gaillardu usoda ni bila naklonjena

niskim stolčkom. Desnica je sklenila strmoglaviti vlado in je to tudi storila. S tem pa se je izteka proti predlogom obeh posredovalcev.

Znano pa je, da kompromisni predlogi niso zgolj plod diplomatske sprememb obeh posredovalcev, Murphyja in Beeleyja, marveč da se zanje ogrevajo ta-

ko v Washingtonu kot v Londonu. Zato je tokrat francoska skupščina povzročila tudi krizo v odnosih z zahodnimi zavezniki. To desničarskim poslancem ni bila neznamna stvar, saj so v zbornici odkrito obtoževali ZDA in Veliko Britanijo, da se vmešavajo v francoske notranje zadeve. Poleg vladne krize, bo torej morala Francija tudi obnoviti pokvarjene odnose z glavnimi zavezniki.

Kriza je tudi pripeljala v slepo ulico franc. politiko do Sev. Afrike nasprotnih. Pokazalo se je, da sedanji franc. parlament ne želi razsodne in trezne rešitve francosko-tuniskoga spora miti noče resničnega miru in Alžiriji. To pa je politika plavjanja proti toku razvoja. Kakšno pot bo torej ubraja nova vlada, da bo zadovoljila parlament in da bo kot zahtevam stvarnosti?

Francoski parlament pa je spravil deželo tudi v neprijeten položaj, da je brez opolomljene vlade, ki bi jo lahko zastopala na bližnjih pripravah za sestanek na najvišji ravni. To bo lahko zavlekel same priprave in odložilo težko pričakovani sestanek najvišjih predstavnikov. V primeru, da pa bi se razgovori začeli brez Francije, bi bila škoda za ugled francoske države še večja.

Zate ima prav francoski časnik »Figaro«, ko pravi, da tisti, ki so zrušili vlado, prevzemajo velikansko odgovornost. Se bolj prav pa ima časopis »Humanité«, ko zaključuje uvodni z besedami: Sivarni izbor ni med skrajneži in Gaillardom, temveč med vojno in pogajanjem.

Izhod ni v raznih parlamentarnih kombinacijah marveč v konjeni sprememb francoske politike. Težko pa, da bo katerakoli vlada, ki bo izšla iz sedanega sestava skupštine, kos tež zahtevi.

Martin Tomažič

naša kronika

V ORGANIH DRUŽBENEGA UPRAVLJANJA NAJ SODELUJEJO TUDI INVALIDI

Osnovna organizacija Zveze vojnih vojaških invalidov Kranj je imela v sredu redni letni občni zbor. Udeležba je bila zadovoljiva, saj se je zборa udeležilo nad 70 % članov organizacije. Potem ko so kritično pregledali svoje delo v preteklem letu, je prišlo do živahne razprave, kjer so med drugim nadeli tudi vprašanja stanovanjske stiske. Leto namreč vse hujše ogroža tudi vojne vojaške invalide in njihove družine. Ugotovili so več primerov, da žive nekatere družine v slabih stanovanjskih razmerah. Razen sklepov, ki naj bi razgibali in poglobili delo invalidske organizacije, so kritizirali tudi pojav, da invalidi iz kakršnihkoli razlogov ne vključujejo radi v delo organov družbenega upravljanja.

S.

RAZPRAVA O DELAVSKEM UPRAVLJANJU

Pretekli ponedeljek se je začel v Radovljici nadaljevalni 14-dnevni seminar za vodilno osebje podjetij, predvsem pa za direktorce. Seminar prireja Zavod za proučevanje dela in varnosti pri delu LRS. Med temami, ki jih bodo v tem času obravnavali, so v torek govorili o delavskem samoupravljanju. Na razgovor so povabili tudi predstavnike organov delavskega upravljanja nekaterih gorenjskih tovarn.

RAZSTAVI OB DNEVU MILA-DOSTI V KRAJU

Za Dan mladosti, 1. maja bo Dom JLA v Kranju priredil dve razstavi, in sicer razstavo fotografij iz življenja in dela gojencev vojno-pomorske akademije, ki bo odprt 17. in 18. aprila ter razstavo »Armada pri gradnji države in njen pripevki gozdarskemu razvoju države« v dneh 27. in 28. aprila.

Razstavljen bo več brošur in podobnega razstavnega gradiva.

Rastavni bodo dokumentirali tudi filmi »Odred miru«, »Modernizacija poljedelstva«, »22. december«, »Nova Šola«, »Majske radosti« itd.

Oglej obeh razstav pripravljamo zlasti mladini, predvsem pa gojenecem predvojaške vzgoje, saj bo razstavljen gradivo zelo zanimivo, poučno in pestro. Oglej razstav je brezplačen, razen tega pa bodo delo obrošur razdelili med mladino.

TEČAJI V TOVARNI

-PLAMEN-

Delavski svet podjetja »Plamen« v Kropi je priredil strokovni tečaj za visokokvalificirane delavce, ki ga obiskuje 17 kvalificiranih delavcev. Tečaj bodo zaključili majna meseca, nato pa bodo tečajniki polagali strokovni izpit.

Letošnjo zimo sta bila v podjetju dva tečaja nemščine, in sicer za začetnike in nadaljevalni tečaj za ostale, ki so že lani posodili azetniški tečaj.

Tudi za izobrazbo vodilnega kadra je poskrbelo podjetje, ki ima začasno tudi svojega instruktorja za izobrazbo. Sestanki PIV-1 v vsem vodilnim osebjem so bili že lansko leto, letos v marcu in delno v aprilu pa so bili 4 tečaji PIV-2 o analizi problemov v praksi. C. R.

ZDRAVSTVENI TEČAJ V PREDDVORU JE DOBRO USPEL

Krajevna organizacija Rdečega križa v Preddvoru je januarja organizirala za dekleta in žene iz Preddvora in okoliških vasi zdravstveno-prosvetni tečaj, ki je trajal tri mesece. Pred nekaj dnevi so zaključili s predavanji, sedaj pa tečajnice pripravljajo še kulturni program za slovenske zaključek tečaja.

Tečaj je posečalo 26 tečajnic, ki so dokaj redno hodile na predavanja. V splošnem je tečaj dobro uspel, predvsem pa so zdravniki in medicinske sestre iz Kranja in Golnika. Mnoga predavanja so bila združena s predavanji zdravstveno-poučnih filmov, o splošnem zdravstvu, o prvih pomoči, o splošni in osebni higiени, o negi dojenčka, o prehrani, o načelzljivih boleznih in raku na maternici in dojkah. -an

kratko, vendar zanimivo

ZDRAVSTVENA PREDAVANJA NA BLEDU

8 ČLANOV LD JESENICE ODLIKOVANIH

Ob desetletnici mednarodnega dneva zdravja je bilo na Bledu dvoje predavanj. Prejšnjo sredo je govoril o pomenu mednarodne zdravstvene organizacije šolski mladini dr. Janko Benedik, minuli petek zvečer pa v Društvenem domu na Bledu o temi »Deset let napredka v zdravstvu« dr. Borut Rus. -jb

BLED VKLJUČEN V LETALSKI PROMET

Od 15. junija do 15. septembra letos bodo trikrat tedensko letala na progi Beograd — Zagreb — Lesce (Bled), enkrat tedensko pa tudi na progi Dubrovnik — Lesce — Dunaj — München. Te letalske zveze so dokaj pomembne za pospeševanje turizma na Gorenjskem, predvsem pa seveda za Bled.

Tudi v našem mestu se je aktivnost komunistov povečala. Se posebno sedaj, ko so imeli osnovne organizacije letne konference: volile so nova vodstva in kritično analizirale svoje delo. Razgibale pa so jih tudi priprave na VII. kongres ZKI. Začeli smo odločne odkrivati nekatere negativne pojave in jih odpravljati. Toda, ali je v vseh organizacijah tako?

Mislim da ni. Mi smo se, na primer zbrali že drugič. Toda obakrat je potem, ko smo že čakali kake pol ure, razglasil sekretar, da konference ne bo, ker je navzoč premalo članov. Bil pa je navzoč tudi sekretar občinskega komiteja. Beseda je dala besedo. Začeli smo neuradno razpravljati o tem in onem. Vzrok je vedno dovolj, predvsem pa smo govorili o tem: zakaj je tako slabé udeležba. Res je, da je v naši organizaciji veliko žena - mater. Toda sestanek je le enkrat na mesec? Razgovor se je vse bolj živahnno razpletal okrog tega vprašanja.

Na našem terenu, na območju naše osnovne organizacije, živi veliko komunistov. Mnoge je videti na vseh področjih dela. Ukvajajo se s športom, kulturo, delajo v organizah ljudskega odbora, v organizacijah in ne vsem kje že vse. Srečavamo pa tudi take, ki nikjer ne delajo. Vključeni so sicer v tovarniški organizaciji, živijo pa med nami, a se ne zmenjajo došti za okolico. So pa še tretji. Tisti, ki živijo in stanujejo tu, vključeni pa so v sosednjih organizacijah. V našem mestu je kar precej

takih. Saj res, smo hkrati pomisili. To bo treba pa se pregledati?

Ugotavljali smo, kaj je pravzaprav temu vzrok in bili smo različnih misli. Nekdo je sodil, da je to pač normalen pojav, drugi spet, da je posredni špekulacija in podobno. Stvar je v tem. Nekateri tovariši so se preselili, niso se pa organizacijsko povezali na novem terenu. Ali pa taksi, ki zaradi osebnih sporov, ali če mu kdo v organizaciji ni po volji, ne hodijo na sestanke, oziroma so organizacijsko povezani v drugih organizacijah. Nismo bili zadovoljni s tem. Ali se morda ne skriva za vsem tem nekaj drugega?

Ali ni to neke vrste računarstvo, kje bo kdo manj obremenjen s političnim delom. Beg pred delom in odgovornostjo ter želja »ne zameriti se nikomur«. Skratka na lep način se izogibati delu in kritiki. Prav gotovo je v tem nekaj takega računanja: če se vključim v organizacijo na terenu kjer stanujem, bi mi kmalu naprtili kakšno delo, ali pa me grajali, ker nikjer ne delam. Tako pa imam lepo mir. Greš vsake kvatre enkrat na sestanek, placam članarinu in zadeva je za mene opravljena. Za organizacijo pa bi zadeva ne smela biti rešena, ne za eno in ne za drugo. S tem le hromimo delo organizacij in slabimo vlogo komunistov. Ko govorimo o social

Program ZKJ - temelj bodoče aktivnosti in borbe za socializem

(Natisnjeno s 1. strani)

Tudi družbeno politične organizacije, saj se z aktivnostjo na tem področju najbolje usposabljajo za samostojno politično delo. Tako postanejo te organizacije tisti važni činitelji, ki najbolj neposredno vpliva na dvig družbenega zavesti in možic, kar je odločilnega pomena v prizadevanjih za nadaljnje razvijanje socialističnih odnosov in socializma sploh.

Te naloge terjajo tudi za naše nadaljnje delo vse naše zavestne socialistične sile. Tudi v osnutku novega Programa ZKJ je posebno podprtanjena vloga, ki jo v bodoče morajo imeti komunisti v prizadevanju, da čim širje uresničijo našeno Leninkovo načelo.

Katere od nalog, ki jih bo postavil pred jugoslovanske komuniste v bodoče novi Program ZKJ, bi bilo treba po vsem mnenju spričo njihovega splošnega značaja in najnosti staviti na prvo mesto praktičnega dela organizacij in članov ZKJ?

Na to vprašanje je težko odgovoriti na kratko in tako, kakor je zastavljeno. Sleden program, in tudi ta, predstavlja strnjeno celoto, je odraz linije in politike, izvajane v poslednjih praksah in kje je bilo izvajalo ZKJ v bodoče tako v našem notranjem razvoju kot v zunanjosti političnih odnosov. Program je torej, kakor je poudarjeno tudi v osnutku, temelj naše bodoče aktivnosti in borbe za socializem. S tako prakso mi, jugoslovanski komunisti, izgrajujemo ne samo našo vsečnejšo socialistično skupnost, ampak prispevamo svoj delež tudi v borbi za splošni socialistični razvoj.

Na Programu kot osnovi za prakso naše nadaljnje socialistične izgradnje, mora temeljiti ideološko delo komunistov. Program pa jih naj bo hkrati tudi vzbudba za še širje in globlje teoretično izpopolnjevanje. Zato je treba Program dobro in temeljito predelati in proučiti, pa ne samo sedaj, ko je dan v pretres članom ZKJ in naši javnosti sploh, ampak tudi kasneje, ko ga bo Sedmi kongres dokončno sprejel.

V tej smerni mora Zveza komunistov na osnovi pridobljenih izkušenj nepretrgoma razvijati vsestransko dejavnost zavestnih socialističnih sil, izpopolnjevati in stalno bogatiti more oblike in metode dela svojih organizacij. V borbi za zgraditev socializma so se naše organizacije, vzete na splošno, znatno okreple tako kot idejno politično. Toda imajo pa se vedno svoje slabosti in pomankljivosti. Te slabosti bodo organizacije ZKJ najbolje in najhitreje uvidele in odstranile, če neustegoma začno konkretno predelovati in uporabljati novi Program. Pomen Programa je tudi v tem, da bo služil za osnovo pri izvajevanju enotnega stališča v vseh vprašanjih in enotne linije v praktičnem delu.

Od stopnje ideološkega dela in zanimanja, s katerim začno komunisti Program predelovati, bo odvisno njihova sposobnost, da ga v vsakodnevi praksi uresničijo. Zato bo kot ena od najnajvečjih in najpomembnejših nalog organizacije in članov ZKJ vsekakor proučevanje, predelava in temeljito poznavanje Programa, ki bo sprejet na kongresu, saj je ta Program osnova vsega našega bodočega razvoja in dela.

KRANJSKA RAZGLEDNICA

V Prešernovi ulici, glavni ulici Kranja, je ves dan živahan promet, zato bi bilo prav, če bi tudi pešci bolj upoštevali prometne predpise: hodili po pločnikih in z nepotrebni postajanjem ne ovirali prometa

Ljudje na dolgo in široko razpravljajo o pismu Izvršnega komiteja CK ZKJ. Razpravljajo ne le komunisti v svojih organizacijah, marveč tudi v organih samoupravljanja, ljudskih odborih, političnih organizacijah, društvinah.

Ukrepi, ki se jih lotevamo na podlagi ugotovitev v teh razpravah, pomenijo utiranje poti socialističnih družbenih odnosov, ustvarjanje in krepitev novo nastajajočih moralnih norm.

Na osnovi stališča, ki so ga sprejeli komunisti ob razpravi v pismu, je delavski svet v enem izmed kranjskih podjetij dodelil dve tretjini pravkar dograjenih stanovanj delavcem, tretjino pa uslužbenec, medtem ko je bilo pri prejšnjih dodeljevanjih stanovanj sorazmerje precej v sklopu delavcev. Hkrati je delavski svet tega podjetja razveljavljal tudi neutrenster prenjasni pravilnik.

V treh drugih gospodarskih organizacijah je politična intervencija komunistov predrila neupravičena potova-

Proti birokratski rji

nja v inozemstvo (v enem izmed teh podjetij je prvotno nameraval potovati v inozemstvo kar celoten upravni odbor).

V eni izmed gorenjskih občin so že nastopili zoper gradnjo razkošnega stanovanja za vodilnega uslužbenca podjetja, ki je hotel iz dobrega v še boljše stanovanje.

Takih primerov, ki govorijo o odločnejsi in konkretnejši borbi zoper birokratizem, privilegijaštvu in podobne negativne pojave v političnem, gospodarskem in družbenem življenju, bi lahko našli še precej.

Prav tako pa bi lahko naštevali tudi primere, ko so komunisti le površno razpravljali o pismu Izvršnega komiteja CK ZKJ ter zato niso doumeli njegove vsebine. Marsikdo se smatra nalage, o katerih govorijo to pismo, le kot trenutno hajko, ne pa kot stalno uveljavljajanje in poglabljajanje sociali-

Z zasedanja Okrajnega ljudskega odbora Kranj

Okrajni zbor proizvajalcev kritičnejši od Okrajnega zbora

DODATEN SKLEP OKRAJNEGA ZBORA PROIZVAJALCEV GLEDE PLANA DOHODKOV IN IZDATKOV OKRAJNE KOMUNALNE BANKE KRANJ — ZA KATERA PODJETJA IMENUJE V OBČINSKE KOMISIJE ZA RAZPIS MEST DIREKTORJEV SVOJE PREDSTAVNIKE OLO — NOVI PREDSEDNIK OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA VINKO HAFNER

NER

Na pondeljkovski seji je Okrajni ljudski odbor ponovno razpravljal o letnem planu dohodkov in izdatkov Okrajne komunalne banke za leto 1958, pa se je v Okrajnem zboru proizvajalcev o predlaganem planu razvila dolga zavaha in kritična razprava. Znano je, da je Okrajni ljudski odbor na zadnjem zasedanju zavrnjen omenjeni plan dohodkov in izdatkov na iniciativno Zbora proizvajalcev, ker je zbor proizvajalcev smatal, da predlog ni zadostni uveljavljanju. Na današnjem seji so v zboru proizvajalcev postavili vprašanja predvsem glede visokega števila nadur. Komunalna banka namreč planira za letošnje leto 28 tisoč 934 nadur, kar pomeni 12

letnega plana dohodkov in izdatkov Okrajne komunalne banke za leto 1958, pa se je v Okrajnem zboru proizvajalcev o predlaganem planu razvila dolga zavaha in kritična razprava. Znano je, da je Okrajni ljudski odbor na zadnjem zasedanju zavrnjen omenjeni plan dohodkov in izdatkov na iniciativno Zbora proizvajalcev, ker je zbor proizvajalcev smatal, da predlog ni zadostni uveljavljanju. Na današnjem seji so v zboru proizvajalcev postavili vprašanja predvsem glede visokega števila nadur. Komunalna banka namreč planira za letošnje leto 28 tisoč 934 nadur, kar pomeni 12

letnega plana dohodkov in izdatkov Okrajne komunalne banke za leto 1958, pa se je v Okrajnem zboru proizvajalcev o predlaganem planu razvila dolga zavaha in kritična razprava. Znano je, da je Okrajni ljudski odbor na zadnjem zasedanju zavrnjen omenjeni plan dohodkov in izdatkov na iniciativno Zbora proizvajalcev, ker je zbor proizvajalcev smatal, da predlog ni zadostni uveljavljanju. Na današnjem seji so v zboru proizvajalcev postavili vprašanja predvsem glede visokega števila nadur. Komunalna banka namreč planira za letošnje leto 28 tisoč 934 nadur, kar pomeni 12

letnega plana dohodkov in izdatkov Okrajne komunalne banke za leto 1958, pa se je v Okrajnem zboru proizvajalcev o predlaganem planu razvila dolga zavaha in kritična razprava. Znano je, da je Okrajni ljudski odbor na zadnjem zasedanju zavrnjen omenjeni plan dohodkov in izdatkov na iniciativno Zbora proizvajalcev, ker je zbor proizvajalcev smatal, da predlog ni zadostni uveljavljanju. Na današnjem seji so v zboru proizvajalcev postavili vprašanja predvsem glede visokega števila nadur. Komunalna banka namreč planira za letošnje leto 28 tisoč 934 nadur, kar pomeni 12

letnega plana dohodkov in izdatkov Okrajne komunalne banke za leto 1958, pa se je v Okrajnem zboru proizvajalcev o predlaganem planu razvila dolga zavaha in kritična razprava. Znano je, da je Okrajni ljudski odbor na zadnjem zasedanju zavrnjen omenjeni plan dohodkov in izdatkov na iniciativno Zbora proizvajalcev, ker je zbor proizvajalcev smatal, da predlog ni zadostni uveljavljanju. Na današnjem seji so v zboru proizvajalcev postavili vprašanja predvsem glede visokega števila nadur. Komunalna banka namreč planira za letošnje leto 28 tisoč 934 nadur, kar pomeni 12

letnega plana dohodkov in izdatkov Okrajne komunalne banke za leto 1958, pa se je v Okrajnem zboru proizvajalcev o predlaganem planu razvila dolga zavaha in kritična razprava. Znano je, da je Okrajni ljudski odbor na zadnjem zasedanju zavrnjen omenjeni plan dohodkov in izdatkov na iniciativno Zbora proizvajalcev, ker je zbor proizvajalcev smatal, da predlog ni zadostni uveljavljanju. Na današnjem seji so v zboru proizvajalcev postavili vprašanja predvsem glede visokega števila nadur. Komunalna banka namreč planira za letošnje leto 28 tisoč 934 nadur, kar pomeni 12

letnega plana dohodkov in izdatkov Okrajne komunalne banke za leto 1958, pa se je v Okrajnem zboru proizvajalcev o predlaganem planu razvila dolga zavaha in kritična razprava. Znano je, da je Okrajni ljudski odbor na zadnjem zasedanju zavrnjen omenjeni plan dohodkov in izdatkov na iniciativno Zbora proizvajalcev, ker je zbor proizvajalcev smatal, da predlog ni zadostni uveljavljanju. Na današnjem seji so v zboru proizvajalcev postavili vprašanja predvsem glede visokega števila nadur. Komunalna banka namreč planira za letošnje leto 28 tisoč 934 nadur, kar pomeni 12

letnega plana dohodkov in izdatkov Okrajne komunalne banke za leto 1958, pa se je v Okrajnem zboru proizvajalcev o predlaganem planu razvila dolga zavaha in kritična razprava. Znano je, da je Okrajni ljudski odbor na zadnjem zasedanju zavrnjen omenjeni plan dohodkov in izdatkov na iniciativno Zbora proizvajalcev, ker je zbor proizvajalcev smatal, da predlog ni zadostni uveljavljanju. Na današnjem seji so v zboru proizvajalcev postavili vprašanja predvsem glede visokega števila nadur. Komunalna banka namreč planira za letošnje leto 28 tisoč 934 nadur, kar pomeni 12

letnega plana dohodkov in izdatkov Okrajne komunalne banke za leto 1958, pa se je v Okrajnem zboru proizvajalcev o predlaganem planu razvila dolga zavaha in kritična razprava. Znano je, da je Okrajni ljudski odbor na zadnjem zasedanju zavrnjen omenjeni plan dohodkov in izdatkov na iniciativno Zbora proizvajalcev, ker je zbor proizvajalcev smatal, da predlog ni zadostni uveljavljanju. Na današnjem seji so v zboru proizvajalcev postavili vprašanja predvsem glede visokega števila nadur. Komunalna banka namreč planira za letošnje leto 28 tisoč 934 nadur, kar pomeni 12

letnega plana dohodkov in izdatkov Okrajne komunalne banke za leto 1958, pa se je v Okrajnem zboru proizvajalcev o predlaganem planu razvila dolga zavaha in kritična razprava. Znano je, da je Okrajni ljudski odbor na zadnjem zasedanju zavrnjen omenjeni plan dohodkov in izdatkov na iniciativno Zbora proizvajalcev, ker je zbor proizvajalcev smatal, da predlog ni zadostni uveljavljanju. Na današnjem seji so v zboru proizvajalcev postavili vprašanja predvsem glede visokega števila nadur. Komunalna banka namreč planira za letošnje leto 28 tisoč 934 nadur, kar pomeni 12

letnega plana dohodkov in izdatkov Okrajne komunalne banke za leto 1958, pa se je v Okrajnem zboru proizvajalcev o predlaganem planu razvila dolga zavaha in kritična razprava. Znano je, da je Okrajni ljudski odbor na zadnjem zasedanju zavrnjen omenjeni plan dohodkov in izdatkov na iniciativno Zbora proizvajalcev, ker je zbor proizvajalcev smatal, da predlog ni zadostni uveljavljanju. Na današnjem seji so v zboru proizvajalcev postavili vprašanja predvsem glede visokega števila nadur. Komunalna banka namreč planira za letošnje leto 28 tisoč 934 nadur, kar pomeni 12

letnega plana dohodkov in izdatkov Okrajne komunalne banke za leto 1958, pa se je v Okrajnem zboru proizvajalcev o predlaganem planu razvila dolga zavaha in kritična razprava. Znano je, da je Okrajni ljudski odbor na zadnjem zasedanju zavrnjen omenjeni plan dohodkov in izdatkov na iniciativno Zbora proizvajalcev, ker je zbor proizvajalcev smatal, da predlog ni zadostni uveljavljanju. Na današnjem seji so v zboru proizvajalcev postavili vprašanja predvsem glede visokega števila nadur. Komunalna banka namreč planira za letošnje leto 28 tisoč 934 nadur, kar pomeni 12

letnega plana dohodkov in izdatkov Okrajne komunalne banke za leto 1958, pa se je v Okrajnem zboru proizvajalcev o predlaganem planu razvila dolga zavaha in kritična razprava. Znano je, da je Okrajni ljudski odbor na zadnjem zasedanju zavrnjen omenjeni plan dohodkov in izdatkov na iniciativno Zbora proizvajalcev, ker je zbor proizvajalcev smatal, da predlog ni zadostni uveljavljanju. Na današnjem seji so v zboru proizvajalcev postavili vprašanja predvsem glede visokega števila nadur. Komunalna banka namreč planira za letošnje leto 28 tisoč 934 nadur, kar pomeni 12

letnega plana dohodkov in izdatkov Okrajne komunalne banke za leto 1958, pa se je v Okrajnem zboru proizvajalcev o predlaganem planu razvila dolga zavaha in kritična razprava. Znano je, da je Okrajni ljudski odbor na zadnjem zasedanju zavrnjen omenjeni plan dohodkov in izdatkov na iniciativno Zbora proizvajalcev, ker je zbor proizvajalcev smatal, da predlog ni zadostni uveljavljanju. Na današnjem seji so v zboru proizvajalcev postavili vprašanja predvsem glede visokega števila nadur. Komunalna banka namreč planira za letošnje leto 28 tisoč 934 nadur, kar pomeni 12

letnega plana dohodkov in izdatkov Okrajne komunalne banke za leto 1958, pa se je v Okrajnem zboru proizvajalcev o predlaganem planu razvila dolga zavaha in kritična razprava. Znano je, da je Okrajni ljudski odbor na zadnjem zasedanju zavrnjen omenjeni plan dohodkov in izdatkov na iniciativno Zbora proizvajalcev, ker je zbor proizvajalcev smatal, da predlog ni zadostni uveljavljanju. Na današnjem seji so v zboru proizvajalcev postavili vprašanja predvsem glede visokega števila nadur. Komunalna banka namreč planira za letošnje leto 28 tisoč 934 nadur, kar pomeni 12

letnega plana dohodkov in izdatkov Okrajne komunalne banke za leto 1958, pa se je v Okrajnem zboru proizvajalcev o predlaganem planu razvila dolga zavaha in kritična razprava. Znano je, da je Okrajni ljudski odbor na zadnjem zasedanju zavrnjen omenjeni plan dohodkov in izdatkov na iniciativno Zbora proizvajalcev, ker je zbor proizvajalcev smatal, da predlog ni zadostni uveljavljanju. Na današnjem seji so v zboru proizvajalcev postavili vprašanja predvsem glede visokega števila nadur. Komunalna banka namreč planira za letošnje leto 28 tisoč 934 nadur, kar pomeni 12

letnega plana dohodkov in izdatkov Okrajne komunalne banke za leto 1958, pa se je v Okrajnem zboru proizvajalcev o predlaganem planu razvila dolga zavaha in kritična razprava. Znano je, da je Okrajni ljudski odbor na zadnjem zasedanju zavrnjen omenjeni plan dohodkov in izdatkov na iniciativno Zbora proizvajalcev, ker je zbor proizvajalcev smatal, da predlog ni zadostni uveljavljanju. Na današnjem seji so v zboru proizvajalcev postavili vprašanja predvsem glede visokega števila nadur. Komunalna banka namreč planira za letošnje leto 28 tisoč 934 nadur, kar pomeni 12

letnega plana dohodkov in izdatkov Okrajne komunalne banke za leto 1958, pa se je v Okrajnem zboru proizvajalcev o predlaganem planu razvila dolga zavaha in kritična razprava. Znano je, da je Okrajni ljudski odbor na zadnjem zasedanju zavrnjen omenjeni plan dohodkov in izdatkov na iniciativno Zbora proizvajalcev, ker je zbor proizvajalcev smatal, da predlog ni zadostni uveljavljanju

gorenjski obveščevalec

Zdravniška dežurna služba
Zdravstveni dom Kranj, Poljska pot 8, telefon 218, naročila za prevoz bolnikov telefon 04.

MALI OGLASI

Prvainikom ne objavljame malih oglasov pred vplačilom. — Cena malih oglasov je: preklic 20 dinarjev, izgubljeni 10, ostalo 12 din ali besede. Naročniki imajo 20 odstotkov popusta.

Telefonska številka naročnika in oglašnjega oddelka je: Kranj 475.

Izgubil sem 13. aprila 1958 usnjeno rjavo rokavico v kino dvorani v Naklju. Poštenega najditelja naprošam, naj jo vrne na ime Kolšek, Naklo 73. 635

Izgubila sem avtobusno vozno karto, Mlaka — Kranj na ime Toporš Marija, Mlaka 32, Kranj. 635

Sporočam, da sem zopet edprl krojaško delavnico. Zagotavljam solidno postrežbo. Za obisk se priporočam. — Slabe Ludvik, Kranj, Prešernova 12. 637

Pribivalce Gorenjske obveščamo, da ima vrtnarstvo Brečko na Jesenici telefonsko št. 252. Se priporočamo. 638

Kupim dvočlanini plug. Naslov v oglašnem oddelku. 639

Kupim večje kmetijo. Ponudbe oddati na oglašni oddelek pod »Gotovina arondirana«. 640

Kupim enosobne stanovanje v Kranju ali bližnji okolici. Naslov v oglašnem oddelku. 641

Stedilnik na dve plošči (levi) z bakrenim kotilicom, zelo dobro ohranjen prodam. Perne, Javornik, Dobravsko 4. 642

Kupim žensko kočo v dobrem stanju na torpedo, prodam električni motor 1/2 KS 2 fazni 380 w ali zamenjam za enofazni 220 w. — Nov razvijalec za avtogenovo varjenje prodam. Naslov v oglašnem oddelku. 643

Prodam seno in otavo 4.000 kg — Naslov v upravi lista. 644

Prodam motorno kolo — Saks-97 ccm, uporabno. Naslov v upravi lista. 645

V smislu določil zakona o sredstvih gospodarskih organizacij prodaja Elektrotehnično podjetje Kranj, Jahačev prelaz 1, plinski stroj z valjem normalne dolžine, znamke »Underwood«. 646

Elektrotehnično podjetje Kranj sprejme več nekvalificiranih delavcev. 647

Za gumi voz prodam 6 kompletov koles z gumo in zavorami. — I. Mrak, Log nad Skofjo Loko. 648

Prodam 3 prališče 90 kg težke za rejo. Naslov v oglašnem oddelku. 649

Prodam dobro ohranjen železni stedilnik — Huje 72, Planina (kletno stanovanje). 650

Ugodno prodam 2 kompletni postelji. Stepan — Stritarjeva 2, Kranj. Ogled od 15. do 16. ure. 651

Gospodinjsko pomočnico, samostojno, za stalno ali od 6. do

STARSI, VZGOJITELJI, UČENCI
Casopisno podjetje »Gorenjski tisk« v Kranju bo v letskem letu 1958/59

sprejelo v sk

2 VAJENCA ZA ROČNA STAVCA
2 VAJENCA ZA STROJNIKA

Pogoj: dovršen 8 razredov osnovne šole. Prednost bo do melli dijaki z boljšim učnim uspehom. Podjetje je pripravljeno auditir spretjem kandidatom med počitnicami honorarno praktiko. Vse informacije dobite v tajništvu.

CP »Gorenjski tisk«

OBJAVE

ZAPORA CESTE

Uprava za ceste OLO Krajska spraca, da bo odsek ceste Jesenice — Gorje — Bled III/1358 preko žel. nadvoza na Jesenicah, zaradi popravila vozišča zaprt za ves promet v času od 21. aprila do 30. maja 1958.

Promet bo preusmerjen na občinsko cesto skozi podvoz na Jesenicah in od tu do Hermanna ali pa do Pokojninskega doma do Hermanna.

KINO

—STORŽIČ, KRAJN: 19. aprila ob 16., 18. in 20. uri ameriški barv. film »ZGODBA O JOLSONU«. 20. aprila ob 10. in 14. uri ameriški barv. film »POSLEDNJC SEM VIDEL PARIZ«.

ob 16., 18. in 20. uri ameriški barv. film »ZGODBA O JOLSONU«. 21. aprila ob 16. in 18. uri franc. film »PODZEMLJE PARIZA«.

—TRIGLAV, PRIMSKOVO: 19. aprila ob 20. aprila ob 20. uri ameriški barv. film »POSLEDNJC SEM VIDEL PARIZ«.

Casopisno podjetje Gorenjski tisk Kranj sprejme krepkega, vojaščine prostega POMOŽNEGA DELAVCA ZA KNIGOTISKARSKO STROJNICO Plača po tarifnem pravilniku.

—Elektro — Kranj v Kranju proda takoj 3 motorna kolesa starejših tip v nevozemnem stanju.

Poceni prodamo:

1. Motorno kolo NSU 250 ccm - rabljeno, v vozemem stanju.

2. Ročni razmnoževalni stroj.

3. Razmnoževalni kovček na valjek.

4. Dva pisalna stroja z doljim valjem.

Oglej od 14. 4. 1958 dalje vsak dan od 7. do 14. ure na Okrajni zadržni zvezki v Kranju.

Prodamo večje število oken in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število

okna in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

S posvetovanj o dramski dejavnosti

V KRAJU

Povest o dramski dejavnosti posvetnih društev z območja ObLO Kranj, ki ga je v torek, 15. aprila sklical v Kranju okrajski Svet Svobod in posvetnih društev, je prikazal dokaj pestro in zanimivo podobo. Težav, s katerimi se bori amaterske igralske družine, zares ne manjka. Da je temu tako, so pogosto krive objektivne težave, ki jim igralske družine kljub vsem prizadevanjem niso kos. Seveda pa teh ugotovitev ne kaže posploševati. Tudi nepročnost, malomarnost, mlačnost, pa tudi nezadostna strokovna usposobljenost vodilnega in igralskega kadra za dramsko delo, so pogosto vzrok, da so hotenja nekaterih igralskih družin zašla v slepo ulico. Res da vseh težav ne bo moč čez noč opraviti, vendar pa bi si dramske sekcijs z načrtnim delom vendarlahko pomagale iz najhujše zadrege.

Namen tega posveta torej ni bil zgolj v odkrivanju problemov, temveč je nanizal tudi vrsto nasvetov in pobud, ki utegnejo našim dramskim skupinam pri delu dobro služiti. Kes je pogost scenario tisto, kar spravlja naše amaterje v zadrgo, bo okrajni Svet Svobod maja priredil v Kranju dvodnevni inscenatorski tečaj, ki bo obravnaval sodobno inscenacijo in tehnično opremo odra. Drugi predlog pa je obravnaval sodobno inscenacijo in tehnično opremo odra. Drugi predlog pa je

bil, naj bi posvetna društva ne začela s pripravami za gledališko sezono 1958/59 šele jeseni, temveč še pred koncem leta sezone. Semkaj sodi predvsem sestavljanje programskega načrta. V zvezi s tem je padla tudi pobuda, naj bi posvetna društva, ki delujejo v istem okolišu in ki jih ločijo le majhne razdalje, skupaj sestavila in vsklada reportarje. S tem bi se namreč društva izognila sočasnemu uprizorjanju istih dramskih del.

Del razgovorov je bil posvečen tudi medsebojnemu zbljevanju posvetnih društev. To bi bilo moč doseči z meddržstvenimi gostovanji.

Eno najbolj perečih vprašanj, ki je menda kar pogojeno z delom naših igralcev amaterjev, pa je pomanjkanje režiserjev. To pomanjkanje pa bi bilo moč omiliti s hospitacijami manj spretnih režiserjev - začetnikov pri starejših režiserjih, ali določene povedano: režiserji - začetniki naj bi prisostvovali režiraju starejših kolegov. Tudi posveti režiserjev po občinah bi nedvomno ugodno vplivali na delo dramskih sekcijs in izravnali prenekaterje režijske probleme.

Vsega upoštevanja je vredno tudi zamisel, da bi z vsakoletnim festivalom dramske dejavnosti dvignili zanimanje za delo v dramskih sekcijs naših posvetnih društev.

za

NA JESENICAH

V četrtek zvečer je bilo na podobu dramskega sveta OS Svobod v prosvetnih društev na Jesenicah posvetovanje predsednikov, tajnikov in režiserjev posvetnih društev in Svobod na področju jeseniške občine, ki so se ga poleg predstavnika okrajnega Sveta Svobod udeležili tudi režiser Drame France Jamnik in predstavnik Zvezze Svobodov Tomše. V sproščeni razpravi so navzoči prišli na dan s problemi, ki jih tarejo in med katrermi sudi brez dvoma na prvo mesto upadanje zanimanja za igralsko dejavnost ter pomanjkanje režiserjev-amaterjev, na drugo pa zavlačevanje okrog ustanovitve Prosvetnega servisa na Jesenicah, ki praktično že dela, potrebuje pa še formalno potrditev ObLO. O koristnih sklepih, spretjetih na tem posvetovanju, bodo razpravljali delegati na bližnji občinski konferenci Svobod in posvetnih društev na Hrušici. J. S.

V ZIREH

Nehote sem pomisli na naslov knjige - Ne živi se samo od kruha - enostransko in specifično kritiziranega sodobnega mladega sovjetskega avtorja, ko sem kot član dramskega sveta Svetova Svobod in posvetnih društev okraja Kranj sodeloval na posvetovanju, ki ga je organiziral Svet Svobod z namenom, da se seznaní z delom posvetnih društev. V občini Ziri in v Gorenji vasi posvetovanje dramskih delavcev in predstnikov društev zaradi deloma objektivnih težav ni bilo obiskano kakor je bila želja okrajnega odbora.

Posebno težke pogoje za kulturno posvetno delo najdemo v občini Ziri. Tam deluje samo eno društvo, in še to edino, zradi slabega odnosa gospodarskih organizacij sploh nima prostora za vaje, celo ne za sestanke odbora, kaj šele za eventualno individualno delo pri studiranju posameznih vlog. Tovarna -Alpina- je odpovedala sobo (biblioteko), kakor da bi kulturno posvetno delo bila osebna zadeva članov -Svobode- ne pa kulturna potreba delavcev in prebivalcev občine sploh. Velika dvorana in oder stoji ne dokončana, ker primanjkuje materialnih sredstev. Letos je bilo v ta namen odobreno še pet milijonov, vendar to še vedno ne bo dovolj, da bi se ta izredno potrebna kulturna tribuna in žarišče sodobne misli dokončala in tako omogočil razmah kulturno posvetne in politične dejavnosti.

Dom Partizana je štiri dneve v tednu zaseden za telovadne vaje; ob sobotah in nedeljah so kemi predstave, kar je popolnoma paraliziralo delo -Svobode-.

V občini Gorenja vas je situacija nekoliko boljša, vendar morajo tudi tam posamezna društva delati v učilnicah osnovnih šol. Po vajih pa je treba takoj

kulise zopet podpreti in odstraniti, da bi se zjutraj lahko odvijal pouk.

Tajnik SS in PDO Kranj je informiral člane o načrtih reprebiškega in okrajnega odbora sveta Svobod glede strokovne in materialne pomoči, o tečajih in servisni službi, ki naj bi bolj smotorno in dinamično pomagali kulturni posvetni dejavnosti, še posebej v takšnih pogojih kot so v Poljanski dolini, odkoder je obisk vsake predstave ali predavanja združen z velikimi potni stroški in navadno tudi z izgubo delovnega časa.

Zato bi bilo nujno potrebno, da bi vsi merodajni forumi, posebej pa še gospodarske organizacije, močnejše tovarne, nudile večjo moralno in materialno pomoč. Mislim, da ni potrebno dozakovati, da je kulturno posvetno delo zelo pomemben činitelj v življenju človeka - da kino predstave s pogostokrat idejno zelo šibkimi sporedi, zelo malo prispevajo h kulturni vzgoji in zabavi delovnega človeka.

Ne bi smeli dovoliti, da postaneta kino in gostilna edini center, kjer naj se nač človeka družabno izživlja. Naš naslov vsebuje elementarno resnico, ki jo je treba gojiti in ji posvetiti konstantno pozornost.

fid

Kulturno društvo „Partizan Leon“

v Bohinjski Beli se lepo razvija

Kulturno društvo -Partizan Leon- je na sestanku 6. t. m. nazorno ilustriralo vsestransko dejavnost in težkoče, ki jih imajo v društvu. Iz poročila je razvidno, da je najbolj delavna dramska skupina, ki s svojimi predstavami nudi prebivalstvu v razvedrilu prenekateri kulturno-zabavni večer.

V pretekli sezoni je dramska skupina, ki šteje nad 70 članov, naštudirala kar 10 iger in skečev, razen tega pa dostojno pripravila programe za vse pomembnejše državne praznike. V društvu so pritegnili tudi lepo

število tamkajšnje mladine. Poleg kulturnega dela je mladina v pretekli sezoni s prostovoljnimi delom pomagala pri adaptaciji doma, ki je tudi dobil ime Mladinski dom. Novo preurejeni Mladinski dom ustrezava kraju in številu prebivalstva. Klub živahni dejavnosti pa niso pozabili sklepa Kongresa Zvezde Svobod in posvetnih društev za pridobivanje novega članstva. V zadnjem času so vključili v društvo nad 30 novih članov, ustanovili bodo novo tamburaško sekcijs, ki naj obogati pestrost predstav.

Polet, razvoj in napredek, kakršen se kaže v Bohinjski Beli,

bolje v zapletu malec razvlenčen, kasneje pa preide v večjo dinamiko. Nevarnost pa je, da naše občinstvo filma ne bo sprejelo tako kot bi to zaslužil. Tovrstno risanje dogodkov in ljudi nam je vendar tuje; odmaknjeno je od naših okusov. Vsekakor pa zlasti že zaradi nenavadnih prvin, ki jih omenjam v uvdovacne.

SMRT NA CESTI

je angleški barvni film, ki je močno podoben ameriškemu filmu Dirkovi, katerega smo pred nedavnim gledali v Kranju. Medtem ko je namen prvega filma osvetlit življeno dirkačev, zlasti pa avtomobile dirke, je film -Smrt na cesti- poglobljen z zgodbo, ki priponuje o neljajnem konkurenč med dvema tovarnami avtomobilov; le-ti se v borbi za prestiž poslužuje tudi gospodarske špione, ki se pogosto stopnjuje do najbolj nečloveških oblik. Dirke avtomobilov, ki so že same na sebi dovolj razburljive, zaostri scenarist s priozor, v katerih doseže zgodbo kulminacijo in razplet. Film je kot celota zelo spremno grajen in je v zvrsti puštolovskih zgodb vreden pozornosti.

aa

film, ki jih gledamo

NEVŠEČNOSTI S HARRYJEM

V zadnjem desetletju je začela drama v vrsto smelih odrskih in dramaturških prijmov, iz česar se je med drugim dokončno izobilovala -mystery comedy-. To je posebna vrsta komedije, ali nekakšna parodija na kriminalne zgodbe. Ena izmed posebnosti tega prijema je v tem, da še bolj grozljivi dogodki zgodbe zadobe bolj ali manj prepričljiv prizvod komičnosti, dasiravno igralci niso karikirani. -Mystery comedy- si lahko privošči tudi najbolj nemogoče komične situacije, spriči katerih bi stereotipne kriminalke zvadene ali pa bi padle na raven najneokusnejše filmske plaže. V to vrst dramaturgije sodi tudi kriminalna komedija -Arzen in stare čipke-, ki smo jo pred nekaj leti gledali tudi na odru Prešernovega gledališča v Kranju.

V zvrst -mystery comedy- sodi tudi ameriški barvni viastivision film Nevšečnosti s Harryjem. Ustvarjalci so bili vsekakor mojstri, ki so vedeli, kaj hočejo povedati s tem filmom. Film je režiral slavni ameriški režiser Hitchcock - njegovo ime pa hrati jamči, da je film dober. Filmu bi morda kazalo očitati, da je v prvem delu, ali

je mogoč samo v vasi, ki je enotna in včaj kaže. F. S.

**AKAD. SLIKAR
DANILO FUGGER
RAZSTAVLJA V KRAJU**

Daniil Fugger: DEČEK Z RUTO (olje)

ZAPISEK OB GOSTOVANJU

Operne šole v Kranju

Gojenci Operne šole iz Ljubljane so si s svojim lanskim opernim večerom v Kranju pridobili med tukajšnjim koncertnim občinstvom nemalo simpatij. Zato tudi živahnno zanimanje za takratno gostovanje ni bilo zgolj naključje. Dvorana je bila dobro zasedena, program poštečeno izbran, interpretacija več kot za dovoljiva — skratka, občutja so zabeležila ta večer lepo dživjetje.

Tudi to pot je program posegel v zakladnico najpopularnejše domače in tuje operne literature. Izvajano je bilo III. in IV. dejanje iz Puccinijeve opere La Boheme, III. slika iz opere Cajkovskega Evgenij Onjegin in HI. dejanje iz opere Marjana Kožincev Ekvinkcij.

V operi La Boheme so peli: Stevka Calovska, Zdenka Gojeviček, Ljudmila Siljan, Branislav Žiger, Peter Bedjanič, Jože Stabej in Samo Vremšak. V Evgeniju Onjeginu sta nastopili Irena Oblak in Dolores Budal, v Ekvinkciju pa Milka Ekvimova in Branko Žiger. Glasbeni vodja večera je bil prof. Ciril

cenzent, ki bi moral oceniti glasovni material in pevsko in igralsko interpretacijo nastopajočih, bi se bržas znašel v nemajhni zadregi. Težko in odgovorno nalogi bi si namreč zadal, če bi hotel oboje z nekaj besedami objektivno oceniti. Vsekakor sta pot po pevski in igralski plati presenetili sopranička Stevka Calovska in mezzosopranička Irena Oblakova.

V operi La Boheme so peli:

Stevka Calovska, Zdenka Gojeviček, Ljudmila Siljan, Branislav Žiger, Peter Bedjanič, Jože Stabej in Samo Vremšak. V Evgeniju Onjeginu sta nastopili Irena Oblak in Dolores Budal, v Ekvinkciju pa Milka Ekvimova in Branko Žiger. Glasbeni vodja večera je bil prof. Ciril

černec, ki bi moral oceniti glasovni material in pevsko in igralsko interpretacijo nastopajočih, bi se bržas znašel v nemajhni zadregi. Težko in odgovorno nalogi bi si namreč zadal, če bi hotel oboje z nekaj besedami objektivno oceniti. Vsekakor sta pot po pevski in igralski plati presenetili sopranička Stevka Calovska in mezzosopranička Irena Oblakova.

V občini Gorenja vas je situacija nekoliko boljša, vendar morajo tudi tam posamezna društva delati v učilnicah osnovnih šol. Po vajih pa je treba takoj

Literarno-glasbeni večer kranjskih dijakov

Literarno-glasbeni večeri so bili med dijaki že od nekdaj zelo priljubljeni obliki izvenšolskega udejstvovanja. To staro resnico je potrdil tudi četrtek 10. aprila mladi literatov in glasbenikov na I. gimnaziji v Kranju, ki je sicer napravil bolj vtič šolske produkcije, kakor pa dijake predstave. To dejstvo pa le govori, da so se izvajalci zelo potrudili. Program je bil dokaj pester. Mladi recitatorji so nam najprej predstavili tri naše pesnike — Smita Koviča in Bordona, nato pa še domače ustvarjalce — profesorja Klančnika in nekatere dijake.

V glasbenem delu se nam je predstavil močno razglašen klavir. Ljudje, ki so imeli na skrbi organizacijo večera, zaslужijo vso grajo. Mladi glasbeniki so pokazali dobrino mero talenta in le škoda je, da so njihova izvajanja tako žalostno in smešno izvenela na razglašenih strnah razmazanega klavirja. Prof. Perovškova se je pri tretji točki sicer opravilčila, vendar to ne more zbrisati slabega vtiča pri poslužiteljih. Za vstopnino 20 dinarjev, ki je za dijakov žep razmeroma visoka, bi pričakovali vsaj tehnično brezhibno izvedbo. m-č

Z obiska v radovljiski knjižnici

Včasih se zgodi, da za nekatero ustanovo ljudje na pristojnih mestih ne najdejo prave cene in odnos; seveda so potem take kulturne institucije odvisne od dejavnosti in volje posameznika.

O tem sem razmišljal, ko sem se vzpenjal po stopnicah stare radovljiske gradiščne in iskal puščico, ki bi mi pokazala pot do sobe, kjer domuje knjižnica. Tamkaj sem našel knjižničarko Lojzko Horvatovo, s katero sva se domenila za kratek pomemek o stanju in problematiki knjižnice v Radovljici. Takoj sem napeljal razgovor na njeno delo ter jo vprašal, kaj pomeni kup knjig, ki jih ima na mizi.

-Te knjige so tukaj zato, da si jih bralec ogleda in izbere, mi je pojasnila.

-No, saj... sem pomisliš. -Po vseh knjižnicah imajo navadno najbolj brane knjige pustiti na ogled obiskovalcem.

Medtem ko sem se razgledoval po tem prostoru, sem povprašal:

-Kako dolgo ste že knjižničarka?

-Dobro leto, od februarja 1957. Potem je nadaljevala.

-Knjižnica sodi v delavno področje Prosvetnega društva A. T. Linhart. Ustanovljena je bila

1946. leta. Od ustanovitve je vedel, želel sem natančno počasno.

No, zdaj sva pa tam!

— je poudarila. — Naša knjižnica života in se razvija z zelo skromnimi sredstvi. Leta 1957 nam je bilo nakazanih 100.000 dinarjev dotacije, s čemer smo nakupili nekaj antikvarnih knjig, pa mlačinskih, pri tistih, ki so tedaj izšle, a smo bili z njimi v zaostanku. Potem smo poslali prošnje vsem okoliškim podjetjem,

vendar ni bilo nobenega odziva.

Sredstva pa, ki sproti pritekajo kot izposojevalnina, komaj dostujejo za nakup knjig, ki izhajajo na slovenskem knjižnem trgu, in to samo po en

držiški pomenek

Pomenek v čakalnici

V čakalnici ginekološke ambulante so se tri žene tih pogovarjale. Najbolj zaskrbljena je bila najmlajša. S strahom se je ozirala na vrata, za katerimi je komisija za abortuse. Eno uro pozneje je odločala tudi o njeni nosečnosti.

«Domu še ničesar ne vedo,» je povedovala. «Fant je odšel k vojakom in tako sem ostala v najbolj težkem položaju sama. Pisal mi je, naj se odločim za splav, ker ga še dve leti ne bo nazaj. Jaz sem si po nasvetu svoje poročene prijateljice izbrala tole pot. Kje naj dobim 10.000 dinarjev, kolikor zahteva neki zdravnik za to v privatni ordinaciji,» je razlagala.

Sosedka je bila že četrти noseča. Povedala je, da se z možem slabo razume, ker je vdan pijači in mu je življenje družine deveta briga. Zaradi tega bi rada preprečila rojstvo še enega otroka.

MODA

Dva prikupna oprijeti kostima za spomladanske dni

KOZMETIKA

KOŽA NA ROKAH

Ce roke zelo pogosto umivamo, nam alkalično milo raztopi preveč kožne maščobe. Zato je priporočljivo, da si roke — seveda suhe — po umivanju namažemo s kako kožno krema, z valzilinom, lanolinom in podobnim. Kdor posebno skrbí za nego rok, si jih bo pred uporabo kreme nakavasil z limoninim sokom ali z mešanico kisa in vinske kislino (vsakega polovica). Kisla kožna površina omogoča raznime bakterijam in plesnim, da bi se naselile na koži in povzročile gnjenje oziroma kožno plesnobo. Priporočljivo je, da osebe, ki si v poklicu pogosto močijo roke, po umivanju uporabljajo kakšno lahko kislo mazilo, n. pr. 1% bor-važelin.

Praktični nasveti

KAKO ODSTRANIMO LEŠK IZ TKANINE

Ako se nam volnene tkanine svetijo, odstranimo lesk iz njih tako, da svetlo mesto zravnamo po mizi, pokriti s prtom ali rjuhu za likanje, ga prekrnjemo s sukneno krpo, čez katero pogremo še mokro, in likamo z zelo vročim likalnikom. Para, ki pri tem nastaja, odstranjuje lesk. Včasih zadostuje, da tako mesto samo prelikamo s krpo, namerno v okisani vodi.

SIRKOVE METLE

Nove metle pred uporabo poparimo, da so bolj elastične in trpežnejše. Poparjene pustimo 10 minut. V krop deinem nekaj galuna. Metlo nato dobro otresememo, na ročaj privežemo vrvico in jo obesimo. Metla dalj časa traja, če jo po uporabi vedno izperemo v hladni vodi, otresememo in obesimo; če jo našlimo, se upogne in lomi.

Omel in metel ne postavljam na tla, temveč naj vise na žebli, da se ne kvari njih oblika. Umazane operemo v milinci, po pranju držate odrgnete in splaknemo.

Tehnice se kvarijo, če pustimo na njih uteči.

Pod milo damo v skledico leseno poličico. Ta vpija vodo in milo se ne manjša.

Premajhen zamašek ovijemo nekajkrat s svilenim papirjem, omočenim v boljaku.

Obleka v črno - belem vzorcu po okusu nove spomladanske mode

Tretja žena je molče poslušala povedovanje ostalih dveh. Svojo zgodbodo je povedala samo zdravnikom. Besede so ji šle s težavo z jezikom, toda ko je začutila, da je naletela na razumevanje, se je opogumila. Povedala je, da dela na kmetiji že vrsto let in da ima eno nezakonsko hčer v reji. Zanosi je z gospodarjem, to pa je nerodna zadava. Gospodar je namreč poročen, ima družino in že vnaprej ji je povedal, da očetovstva ne bo priznal, naj si torej pomaga kakorkoli hoče. Tudi ona si otroka ne želi, saj ne ve kam z njim. Sorodnikov nima, da bi ga vzeli ksebi, sama pa mu tudi ne more nuditi primernega stanovanja in oskrbe. V službi želi ostati na kmetiji še vnaprej, ker je kmečkih del vajena, vsega drugega pa bi se moralna šele priučiti. Zdravniška komisija je v njenem primeru težko odločala. Končno je med člani prevadalo mnenje, da so vzroki, ki jih je omenjena žena navedla, vredni spoznanja. Zato so ji odobrili splav —

bolnišnici. Zahvalila se jim je in veča stopila v čakalnico. Na vrsto je prišla žena, ki je pričakovala četrtega otroka z možem pijancem. Tudi ona je zadovoljna zapustila komisijo, ki je enoglasno ugodila njeni želji.

Najmlajše, najbolj dolgo ni bilo nazaj. Komisija je zagovarjala mnenje, da pri njej abortus ni priporočljiv. Dekle je takšno odločitev komisije sprejela z jokom. Razložili so ji, da ima prekinitev prve nosečnosti lahko neprijetne posledice, če tudi je opravljena pod strokovnim vodstvom v zdravstvenem zavodu. Končno se je le potolažila in izjavila, da ne želi biti vse življenje nesrečna. Eden od zdravnikov ji je svetoval, naj se oglasti v posvetovalnici za žene, da se bo v prihodnje lahko izognila nezaželeni nosečnosti. Ubogala ga je in je čez nekaj dni res odšla tja, kjer je prvč slišala o moderni kontracepciji.

—Moja hčerka bo takšne stvari zvezela pravočasno, je tedaj v mislih odločno sklenila. —ey

Na Jesenicah: „Počakajte do poletja!“

Na Jesenicah v soboto ali katerikoli delavnik ob desetih dopoldne:

Cakam, da pride na vrsto v mlekarji. Mleka je sicer že zmanjšalo, zato vprašam za jogurt.

—Tega pa zdaj pozimi ne morete dobiti, je vladno pojasnila prodajalka.

—Kaj pa skuto, imate?

—Ne, tudi te nimamo. Zelo poredko jo dobimo. Vzemite maslo, to je popolnoma svečel!

—Drugič! — sem odgovorila in odšla po srečo na trg.

Jogurta in skute tudi tam niso imeli. Več kot štirinajst dni sem vsak dan spraševala za ti dve stvari, vendar vsakokrat zman.

Tudi v delikatesnih trgovinah nimam sreče. Z ementalskim sirom mi zlepne morejo postreči. Nanj čakamo že več tednov. Upam, da ga bodo dobili vsaj do poletja — morda tudi kaj dobre šunke zraven.

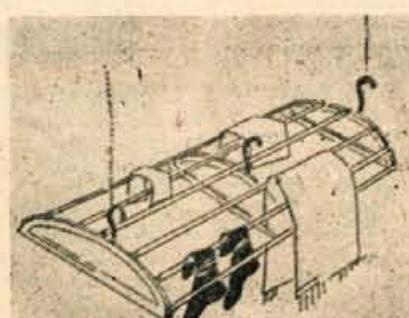
Kdo neki je kriv za tako pomanjkljivost?

vo preskrbo industrijskih Jesenic? Nekateri trdijo, da je tako zato, ker ni še tržnice. Vprašujemo se, kaj bodo v njej sploh prodajali, če jim želje številnih potrošnikov sploh ne bodo mar?

J.

Sušenje drobnega perila

Sušenje malega perila nam dela v zimskem času vsak dan preglavice. Vedno znova se sprašujemo, kje najti primerno toplo mesto v stanovanju za številne rokavice in žabice, ki so posebno v deževnih dneh vsak dan znova mokre in jih mora skrbna mamica posušiti do naslednjega dne. Tudi sušenje manjših kosov

Letvice nabijemo na obešalnike, ki so med seboj oddaljeni po 50 cm. Na ključici skrajnih dveh obešalnikov navežemo daljšo vrvico in jo napeljemo skozi dva obročka, privita v strop. Od tam spustimo oba konca navzdol, da ju dosežemo z roko. Tako lahko naš sušilnik pojavljubno dvigamo ali spuščamo. Namestili ga bomo v kopalnici, v hudi zimi pa kar v kuhinji nad štedilnikom, kjer naj bo čez dan visoko pod stropom, ponoči pa tik štedilnika, da bo najbolje izkoristil njegovo toploto.

ki sta trajala do začetka marca. V obenem tečajih je bilo okrog 50 tečajnic, med pionirji pa so bili celo 4 dečki. Oba tečajje je samostojno vodila tovarišica Pepca Erzinova. Ko se je končal tečaj ročnih del, so pričeli s kuhrskega tečajem za de-

je tov. Erzinova, ki hrati vodi dramsko sekcijsko »Svoboda«, pritegnila tečajnike h kulturno-prosvetnemu delu. Tako so tečajnice pripravile program, s katerim so gostovale tudi v Kokrici, Naklem, Visokem in Velesovem. Na ta način opravlja »Svoboda« zelo koristno izobraževalno in kulturno-prosvetno delo med Senčurjanji. S takim delom pa so tudi pritegnili izredno veliko mladine v »Svobodo«, saj se je letošnjo zimo prijavilo samo v dramsko sekcijo »Svobode« okrog 40 mladincov in mladih. Precej zasluge za tako uspešno delo »Svobode« ima tudi njen predsednik tov. Maks Erzin.

Začeto delo pa s prihodom pomladni ne bo zamrlo. Dekleta se že zanimajo za nov jesenski tečaj.

»Vse so z velikim veseljem sodelovali v tečajih. Sedem mesecev smo bile skupej in sedaj mi bo kar dolgšas po njih. Toda to ne bo trajalo dolgo, saj dekle že sedaj sprašujejo, kdaj bomo pričele z jesenskimi tečaji in se nanje že sedaj pripravljajo,« pravi tov. Erzinova.

RECEPTI

JEDILNIK

Goveja juha z zdrobovimi emoki

Idrijski žlikrofi

Vodni biskvit — kompot

Juha: 1/2 kg govedine, sol, voda, korenje, čebula, paradižnik, zelena, peteršilja.

Zdrobovi emoki: 6 dkg maščobe, 2 jajci, 11 dkg zdroba. Umešamo maščobo dodamo jajčka in nazadnje še zdrobo. Lahko počiva 1 ura ali pa takoj zakuhati.

Idrijski žlikrofi: 40 dkg moke, 2 jajci, nekoliko vode, 1/2 kg krompirja, 15 dkg prekajene svinine, 4 dkg masti, 5 dkg čebule, ščep majorona, popra, pest zelenega peteršilja, 1 jajce, 5 dkg masti, 4 dkg drobtin.

Napravi rezančevno testo, pusti da počiva, vmes napravi nadev: Na masti prepravi čebulo, faširano svinjsko meso ali prekajeno svinino, dodaj makaron, poper, zeleni peteršilji. Vse to stresi h kuhanemu prelačenemu krompirju in z rokami oblikuj kroglice ter jih devaj na razvaljano testo. Primerno oblikuj, pomaži ob straneh z beljakom in stisni, lahko obrežeš s kolesčkom. Kuhaj v vremenu kropu 10 minut. Odcedi, polj z mlačno vodo in stresi na prepravljene drobtine.

Vodni biskvit: 3 jajca, 6 žlic vode, 14 dkg sladkorja, 10 dkg moke, limonina lupina. Stepi beljake s tremi žlikami vode v trd sneg. Nato primešamo izmenoma po nekaj mokre, sladkorja, rumenjake in ostalo vodo. Spečemo v biskvitnem modelu in potrosimo s sladkorjem.

Kompot: pol kg slije, 15 dkg sladkorja, limonina lupina.

Za krajše večerne urice

STEVILNICA

1.	8	1	19	3	13	1
2.	4	12	3	16	5	
3.	8	6	3	9	7	4
4.	6	1	13	3	16	12
5.	4	3	6	7	5	2
6.	20	8	2	6	9	2
7.	15	1	11	1	4	12
8.	10	1	14	9	1	
9.	17	3	14	2	5	10
10.	1	4	1	13	7	15
11.	8	1	11	2	18	2
12.	8	2	4	2	6	1
13.	8	12	7	14	1	5
14.	8	3	9	7	5	11
15.	21	6	9	2	4	1
					6	2
					10	1

Besede pomenijo: 1. poseben tip svetišča v obliki stolpa, 2. žaljivec, burkež, 3. pokroviteljstvo, vrsta politične podrejenosti, 4. mesto na Gorenjskem, 5. glavni organ rastline, 6. verovanje v duhove, 7. tarantela, majhen kuččar dolg do 18 cm, 8. vrsta ladje, 9. izletniški kraj na Gorenjskem.

10. visoka šola, 11. Tihi ocean, 12. presajenje mladih sadik, 13. ustanovitelj prve marksistične skupine »Osvobojenje dela« v Rusiji, 14. zmožnost, sposobnost, notranja sila, 15. alergičen pojaz z izboklimi srbečimi krogli po koži.

Ob pravilni rešitvi bodo tretji in pete črke, brane navpično, dale priimka znanih ameriških dramatikov in njuno dramatizacijo drame, v zadnjem času zelo popularnega odrskoga dela, ki jo je pred kratkim uprizorila v Kranju tudi »Svoboda« iz Stražišča.

PRAVILNA REŠITEV IZ PREJŠNJE STEVILKE

Križanka št. 4: vodoravno: 1. operari, 8. Erivan, 14. sodim, 15. devica, 16. Ob, 17. piramida, 19. ep, 20. men, 22. natoni, 23. sta, 24. Irak, 26. Nero, 27. otok, 28. Nepal, 30. Ra, 32. imetek, 34. miner, 36. ropot, 38. goniti, 41. Elida, 43. es, 45. pilot, 46. nota, 47. srep, 49. Meta, 50. omi, 51. Otokar, 53. mir, 54. ti, 55. operiram, 57. ri, 58. etamin, 60. ramazan, 62. Nikita, 63. Amerika.

Navpično: 1. opomini, 2. poberem, 3. es, 4. rop, 5. edin, 6. tiran, 7. amater, 8. edino, 9. redi, 10. iva, 11. VI, 12. aceton, 13.

K članku: „Težave jeseniškega zdravstva“

Poglejmo še drugo plat

Clanek, ki ga danes objavljamo, ni odgovor na »Težave jeseniškega zdravstva« v prejšnji ponedeljkovi Številki. Kar je bilo tam napisane — to so pač pogledi na problem z ene strani. Vendar je prav, če medaloj obrnemo in vidimo, kakšna je še na drugi strani. Z očitki na račun upravnega odbora ZD in Sveta za zdravstvo pri ObLO Jesenice se bosta moralna pač ta dva organa sama spopasti na svojih sejah. Morda pa ne bo odveč, če s tem v zvezi citiramo izvleček iz zapisnika IX. seje UO ZD z dne 13. marca 1958: »Svetu za zdravstvo pri ObLO naj se predloga, da se povabi na seje sveta tudi upravnika ZD in to v primerih, kadar se obravnava zdravstvena problematika oziroma problematika ZD. Prav tako se na sejo ZD povabi zastopnika Sveta za zdravstvo.« K temu lahko pripomnimo, da je sklep — vsaj za UO ZD — ostal le na papirju. Kaže pa, da se je UO ZD živo zavedal svojega težavnega položaja in svoje nemoč spričo dejstva, da med obema organoma družbenega upravljanja v zdravstvu v jesen-

In zdravnikom nič kaj dosti lepše ne kaže, kajti število pregledov nenehno raste. V dveh letih, od 1. 1955, se je dvignilo kar za 24.000! Vsaj za tri nove zdravnike, ki jih pa nikjer ni. Se tisti, ki so, ne dobe stanovanja, tolaiti se morajo le z megleminimi obljubami. Ali je potem kaj čudnega, če mlad zdravnik, ki se že lep čas zadovoljuje hotelsko sobo in čaka na stanovanje za ženo in otroka, sili proč? Na vse intervencije upravnika ZD in predsednika UO tov. Ivana Bizjaka je odgovor vedno enak: »Tudi nanje mislimo!« Kaj ni samo »misiliti na koga« v tem primeru premalo?

SKRB ZA BOLNIKA

Koliko je upravi ZD do tega, da bi bolnik občutil zdravniško skrb za njegovo zdravje, kaže že število hišnih obiskov. In dr. Kržan je napovedal, da bo to število neprestano raslo, kajti za pacienta in ZD je ugodnejše, če se bolnik lahko zdravi doma. Brez dvoma pa bodo vsi, ki potrebujejo zdravniško pomoč, veseli no-

Veranda
nove
bolnišnice
na Jesenicah

niški občini ni kontakta. Nekaterim članom UO ZD se zdi nedopustna napaka, da med obema organoma ni živil stikov in se morata oba spopadati s problemi le na podlagi papirne statistike. Stare načrte za novi zdravstveni dom pa naj kar poštejo v arhivih na ObLO in na okraju; na obe strani je upravnik ZD oddal po dva izvoda.

Morda zlepa ne bomo našli tako lepe prilike, kadar je nastala zdaj z osvetlitvijo vseh problemov, da bi se sestala na skupni seji Svet za zdravstvo in upravni odbor zdravstvenega doma, ki bi skupaj z odgovornimi občinskim možmi na ta način lahko najlaže našla pot iz zagata. Obožbe na ločenih sejaj na račun kogarkoli bi zadevale v prazno. Čir je tu in je dozorel; treba ga je prezeti. Vendar prezreti tako, da bo bolnik ozdravel, ne pa zapadel v apatijo. —

Ko smo že videli, v čem zdravstvo v jeseniški občini še, poglejmo še, kaj je bilo storjenega!

Te dni je upravnik Zdravstvenega doma Jesenice dr. Bartol Kržan predložil članom upravnega odbora poročilo o delu ZD v letu 1957. Stevilke, o katerih je tako skromno govoril, pa so tako fantastične, da laika spravijo ne le v začudenje, ampak ga pripravijo do tega, da začne skoraj občudovati — ne več požrtvovalnost, temveč pravo garanjo naših zdravnikov in zdravstvenega osebja sploh.

VEČ KOT PET PREGLEDOV NA PREBIVALCA

V petih splošnih ambulantah, v obratni ambulanti bolnic na Jesenicah ter v sedmih specjalističnih ambulantah Zdravstvenega doma na Jesenicah je bilo v letu 1957 opravljeno skupaj 84363 zdravniških pregledov. Če temu prištejemo še 35127 pregledov v obratni ambulanti Zelezarne ter 10782 obiskov na domu, dobimo skupno številko 130227 pregledov. To je toliko, kot že bi vsakega prebivalca v jeseniški občini skoraj šestkrat pregledali. Seveda so med posameznimi ambulantami občutne razlike. Najdejnejše stanje je brez dvoma v splošni ambulanti v Kranjski gori, kjer so ob povprečno treh pregledih na uro lahko zadovoljni zdravnik in bolnik; hudo pa je, kadar mora zdravnik pregledati v eni urri kar 13 pacientov, kakor jih je moral v I. splošni ambulanti dr. Viktor Marčič.

Zakaj na Jesenicah ni prest

Na članek v našem listu z dne 4. aprila t. l. »Ali za Jeseničane ni prest?« smo prejeli od Pekarne Jesenice naslednje pojasnilo:

»Naše podjetje je v resnici peklo v svojem obratu na Cesti Bratstva in enotnosti preste, kakor to dela običajno vsako zimo in prenehne s peko tega prizvoda sleheno spomlad, ko nastopijo toplejši dnevi. Zakaj? Le strokovnjaku iz naše stroke je morda znani ves prizvodni postopek tega peciva, kajti gre za preste, ki se pred peko kuhajo in ne za navadne preste, kakršne je moč delati iz običajnega kvašenega testa. Tako zvane »kuhane preste«, po katerih se toži našim potrošnikom, je moč delati samo v skrajno hladnih dneh, to je pozimi, ker mora testo, oziroma izoblikovana presta, predno se da v kuhu in peko, dobesedno zmrzniti, kajti le tako obdrži pravilno gladko obliko in svojstveni okus. Ker naše podjetje nima primernih zmrzovališč (hладilnih komor), more dati izdelek na trg le v času, ko mu narava sama pripomore, to je v zimskem času. Peka tega izdelka v poletnem času brez hladilnih naprav pa je le težko izvedljiva in našemu podjetju zaradi naraščajočih potreb po kruhu, ki se pojavi vsako pomlad in vse poletje tudi zaradi premajhnih kapacitet ne morega, ker bi v tem primeru ne mogli zadostiti potrebam potrošnikov s kruhom, kar pa je seveda mnogo večjih. Toliko v pojasnilu piscu omenjenega članka, kakor tudi vsem ostalim reflektantom na pecivo te vrste.«

DA BI BILI CIMBOLJ ZDRAVI

Preprečevanje bolezni posveča ZD kar največ pozornosti. To je zlasti opaziti pri skrbi za naš najmlajši rod. V lanskem letu je bil približno vsak otrok do 6. leta starosti enkrat zdravniški pregledan (še enkrat več kot v okraju Maribor) in več kot v okraju Kranj. Kar 92,35% nosečnic je bilo pregledanih pred porodom in nič manj kot 89,30% jih je rodilo svoje malčke v bolnici. Zdravniki so pregledali 1848 šolskih otrok (60%), vse pa so cepili proti kozam, davici, tetanusu, tifusu in otroški paralizi. V protituberkuloznem dispanzerju je bilo pregledanih 9237 obolenih, to lahko zapisemo tudi drugače: vsak peti prebivalec je bil na rentgenu! Lovniki kolektivi Zelezarne na Jesenicah, Verige v Leschah in Plamena v Kropi so bili fluorografirani in le šest smrtnih primerov pljučne TBC so zabeležili na Jesenicah.

Tudi žetev smrte v naših vrstah je iz leta v leto manjša. Od leta 1951, ko je prebivalstvo nenehno narascalo, je absolutno število smrtnih primerov vztrajno padalo (od 240 v 1. 1951 na 223 v 1. 1957). Med temi 223 umrli so bili kar 103 starci več kot 64 let, 14 pa je bilo dojenčkov do 1 leta. Med vzroki, ki povzročajo smrt, se starost vedno bolj pomika proti vrhu: s šestega mesta v 1. 1956 na 4. mestu v 1. 1957, zato pa so se »nesreča izven dela« in »nesreča pri delu« pomaknile znatno proti dnu lestvice. Neverjetno pa se povsod ujemata števili moških in žensk: lansko leto je bilo 12.051 moških in 12.002 žensk (dekletom se torej res ni treba batiti, da bi morale ostati samice), umrl pa je en moški več kot ženska.

94,6 % PREBIVALCEV SOCIALNO ZAVAROVANIH

To je — razen v izrazito industrijskih občinah — verjetno eden najvišjih percentov. Samo direktnih zavarovancev (brez svojcev) je lansko leto bolovalo 11186, vsak približno 16 dni. Najbolj muči ljudi želodec in črevesje, sledijo dihalna, na tretje mesto pa se je lans uvrstila gripe. 3109 »bolnikov« je bilo zdrav (5,82%).

PROBLEM ŠT. 1: NOV ZDRAVSTVENI DOM

Jeseničani poudarjajo, da je res že skrajni čas, ko bi morale tudi Jesenice dobiti sodobno stavbo, kjer bi bilo dovolj prostora za vse ambulante in upravo. Zdaj so te ordinacije raztresene od enega konca Jesenice do drugega. Letos bo — vsaj obljubljeno je tako — odkupljeno zemljišče in dokončno pripravljeno načrti, v letu 1959 pa bi bila končana prva faza gradnje. V novih pogojih bi bilo delo zdravnikov neprimerno lažje, torej bi bili tudi pacienti mnogo bolj zadovoljni. To pa sta bistvena pogoja za napreddek naše zdravstvene službe.

To so v grobih obrisih samo največje skrbi, ki tražejo naše zdravnike. Ze to pa kaže, s kakšnimi težavami se morajo ubadati ljudje, v katerih občutljive roke izročamo dan za dan svoje najdražje — svoje življenje.

jemo se, zakaj se razvaline ne odstranijo, da kvarijo lice okolice in kratijo preglednost ceste, saj stojijo na robu cestišča, ki je na tem mestu v nepreglednem zavodu in mnogo preozko za vedno večji promet.

— an

KOMU JE NAMENJENA

Stevilni izletniki, ki jih ob lepih dnevnih zvabitvah Smarjetna in Jošt, se često zgražajo nad neredom ob poti, ki pelje pod Gaštejskega klanca na Kalvarijo v Kranju. Raznih odpadkov, papirja, cunji, starih konzervnih škatel je kot na smetišču. Izletniki se zato upravičeno sprašuju,

Biti oficir Titove armade - ponos državljan

Razvoj naše armade je dosegel v trinajstih letih mirne graditve tolikošen napredek tudi na tehničnem področju, da je za nadaljnji razvoj potreben kader s solidno splošno izobrazbo, ki bo kos spremljati vojno strokovno znanje, kajti sodobna tehnika preseneča dan za dan z novimi izumi. Prav zato se postavlja vprašanje ponujanja vojske armade s kadrom, ki bo kos sodobni tehnik. Prav zato se bodo mladinci lahko tudi letos udeležili konkurza za sprejem v vojno akademijo in šole, in sicer: v vojno akademijo, letalsko akademijo, letalsko - tehničko, vojno - pomorsko, pomorsko - tehničko, tehničko akademijo za zvezne, vojnotehničko akademijo, intendantosko akademijo in šolo za oficirje sanitete.

predujejo po predpisih uredbe o vojnih osebah. Vsak gojenec ima tudi pravico do 30-dnevne neprekinitne dovoljnosti v 10-dnevnega semestralnega dopusta na leto. Gojenec ima za oba dopusta tudi pravico do brezplačne vozne karte. Po končanem šolanju dobi novo izšolani oficir 150.000 dinarjev za nakup uniforme in civilne oblike.

Po končanem šolanju morajo gojenčki ostati v aktivni službi JLA najmanj dvakrat toliko, kolikor je trajalo šolanje, razen v tehničko-letalski akademiji, vojnopomorski strojni akademiji, vojno-tehnički akademiji in tehnički akademiji za zvezne, kjer morajo gojenčki služiti trikrat toliko, kolikor je trajalo šolanje. Po kon-

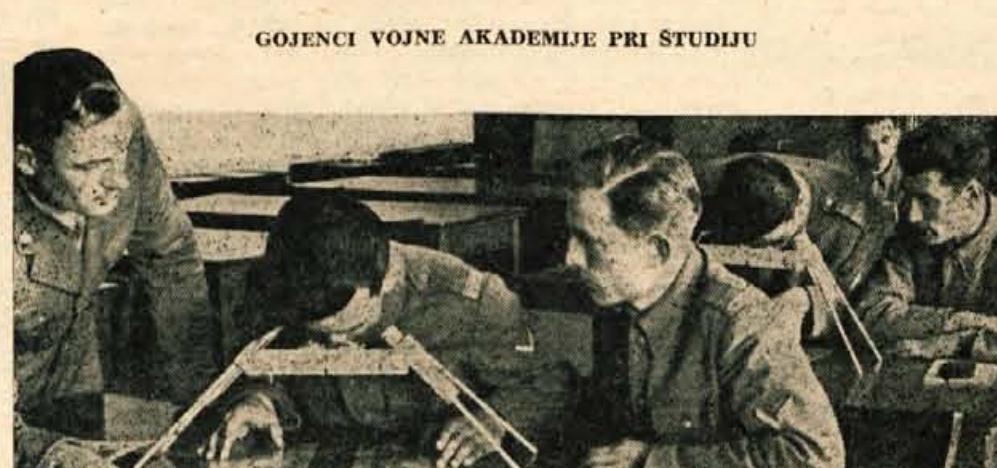
jejo, ali prebivalci Kalvarije res nimajo smisla za lep izgled svoje okolice. Vsekakor pa to mnenje potencira zlasti še oglasna deska, ki jo kaže slika in ki jo vsakokrat vidi, ko ga priprelje pot na vrh klanca v samo naselje Kalvarije.

Podobnih primerov je sicer po vsej Gorenjski precej, čeprav so nadve nezaželeni, saj kažejo le na malomarnost.

V LESCHAH

ŠE NI VOZNEGA REDA

Avtobus se ustavlja pred Kmetijsko zadrugo v Leschah že več let — avtobusna postaja bi vendarle lahko tudi na tem kraju izobesila

Gojenčki, ki nameravajo konkurrirati za sprejem v eno izmed teh akademij, morajo biti zdravi in sposobni za vojaško službo, ne smejo biti v sodni preiskavi, ne smejo imeti omejenih državljanških pravic in ne smejo biti ozrenjeni. Posebni pogoji pa določajo, da morajo še v tem šolskem letu končati 8. razred gimnazije ali sorodne šole. Za oficirje sanitete zadošča le 6 razredov gimnazije. Kandidati ne smejo biti starejši od 22 let, razen za letalsko - tehničko akademijo, vojnopomorsko akademijo in tehničko akademijo za zvezne, kjer so lahko gojenčki starejši od 23 let. Gojenčki, ki nameravajo konkurrirati za sanitetsko-oficirsko šolo, ne smejo presegati 19. leta starosti. Vse akademije trajajo 3 leta, razen oficirske šole, ki trajajo 4 leta.

Pravice in dolžnosti gojenčkov so predpisane z uredbami in pravili. Gojenčki imajo pravico do brezplačnega zdravljenja, dalje prejemajo denarne dodatke in na-

čanem šolanju je gojenčem priznana visokošolska izobrazba.

Kandidati, ki obiskujejo trenutno 7. ali 8. razred gimnazije ali ustreerne razrede strokovnih šol, imajo pravico do štipendije v višini od 4 do 6000 dinarjev mesечно. Gojenčki prejemajo štipendije tudi med počitnicami.

Pravico do štipendije imajo tudi študentje naslednjih fakultet: strojne, elektrotehnične (oddelenje za elektrokomunikacije), tehničke (za kemijsko tehnički oddelenek), gradbene, arhitektonske, medicinske, stomatološke in farmacevtske fakultete.

Vojniški štipendisti so dolžni, da v predpisih rokih polagajo izpite in da v predpisem roku končajo s študijem. Po končani šoli za rezervne oficirje morajo ostati v službi JLA v skladu s predpisi.

vozni red, saj je prostora dovolj, potnikom pa ne bi bilo treba vedno spraševati, kdaj in kako vozijo avtobusi.

Zelena lučka je ugasnila... Številke o gorenjskem turizmu

Kako je padla atomska bomba na ameriško mesto Florence

Florence je malo, tih mestece v Združenih državah. Nihče ne bi o njem pisal posebej, nihče ga ne bi posebej obiskal, če se v njem ne bilo zgodilo nekaj senzacionalnega, nekaj, ka bi lahko postal tudi tragično. Zlobni jeziki iz sosednjih mest bi še dalje imenovali Florence »dobra, stara devica«, če ne bi 11. marca letos letel nad tem mestom ameriški bombnik tipa B-47, ki ga je vodil slavni junak druge svetovne vojne Earl Keller in če se v tem letalu ne bi pokvarila neka naprava.

Desetega marca je farmer John Gray praznoval svoj 37. rojstni dan. Povabil je sosedde, da bi bilo bolj veselo. Na kuhinski mizi so čakali očiščeni piščanci na ponev, v sobi pa je že stala na mizi ogromna torta v obliki — bombe. Otroci so hoteli tako. Bombe in rakete so pač zdaj moderne. Ves dan in vso noč je bilo v njegovih hiši veselo. Ko pa so gostje drugo jutro odšli domov, niso mogli niti sluttiti, da je bil to poslednji rojstni dan njihovega gostitelja. Gray je namreč umrl, njegova hčerka in žena ter še dva sorodnika. K sreči je eksplodiral samo »klasični« eksploziv bombe. Atomska bomba je ostala celo.

Ko so prebivalci mesteča izvedeli, da je padla na posestvo Johna Graya atomska bomba, je zavladala strašna panika: bila je podobna tisti, ki jo je izval Orson Welles s svojo znano reportažo o napadu marsovcev na zemljo. Ljudje so v paniki zgrabili samo najnujnejše in uporabili vse prevozne sredstva, da bi čimprej prišli iz mesta. V tej paniki sta še dva človeka izgubila življenje. Bili so tako zbegani, da so nekateri pozabili vse dokumente in celo otroke.

Tisto jutro se je s truščem dvignil s 95 km oddaljenega letališča bombnik B-47, ki pripada takojmenovanemu strateškemu poveljstvu ZDA. Bombnik je bil na vajah, v trupu pa je imel zelo nevaren tovor — atomska bomba. Ko je bombnik letel nad mestom Florence, je poveljnik letala Bruce Kulka opazil, kako migla

1,20 m dolg hren

Pred dnevi je pri prekopavanju svojega vrta predsednik KZ Fredosije, tov. Janko Snedie, naletel na hrenove korenine. Zadel je eno izmed njih, ki je bila nenavadno debela. Postal je pozoren, saj se mu je obetaleto nekaj zanimivega. No, in res je bilo tako. Kopal je in kopal in — končno mu je uspelo izkopati 1,20 metrov dolg hren, ki ga vidite na sliki.

50 milijonov za prvi polet na Luno

Londonski tednik »The Peoples« je v senzacionalnem članku na svoji prvi strani razpisal nagrado 50.000 funtov za tiste, ki bo prvi pristal na Meseču in se bo zopet vrnil na Zemljo. Seveda bo moral pisati svoje vtise. Časopis povezuje to nagrado z dvema pogojema: polet na Mesec mora biti končan najpozneje v desetih letih in tekmovalec mora najmanj teden dni pred odhodom obvestiti lastnika časopisa o nameravarem poletu. »The Peoples« objavljuje, da bo izplačal nagrado v angleških funtilih, ne glede na to, katere narodnosti bo tekmovalec. V sporočilu uredništva je še rečeno: »Ta razpis je čisto resen. Res je, da se bodo strokovnjaki verjetno ob tem razpisu samo našmehnili. Toda pomislite samo nekaj: Pred šestimi meseci bi se strokovnjaki prav tako smehljali prerokbi, da bo dne 3. novembra krožil pes po vsemirju okoli Zemlje.«

zeleno oko na aparaturi. Od groze so se mu najezili lasje. Dobro je vedel, kaj to pomeni. Pokvarjena je bila naprava, ki sproži bombko. V tej napravi je pravkar ležala bomba, ki v vojnih evidencah nosi ime »Bomb-AX-1« in kakršna je leta 1945 do tadi zrušila japonski mesti Hirošimo in Nagasaki.

Potem je zelena lučka nenadoma ugasnila. Eden izmed članov posadke se je spazil proti napravi za sprožitev bombe, da bi jo popravil. Toda bilo je že prepozno. Posadka je začutila, kako je letalo malo zadrhtelo. Dve temni točki sta se odcepili od trupla in z rezkim živilom strmolagili proti tem.

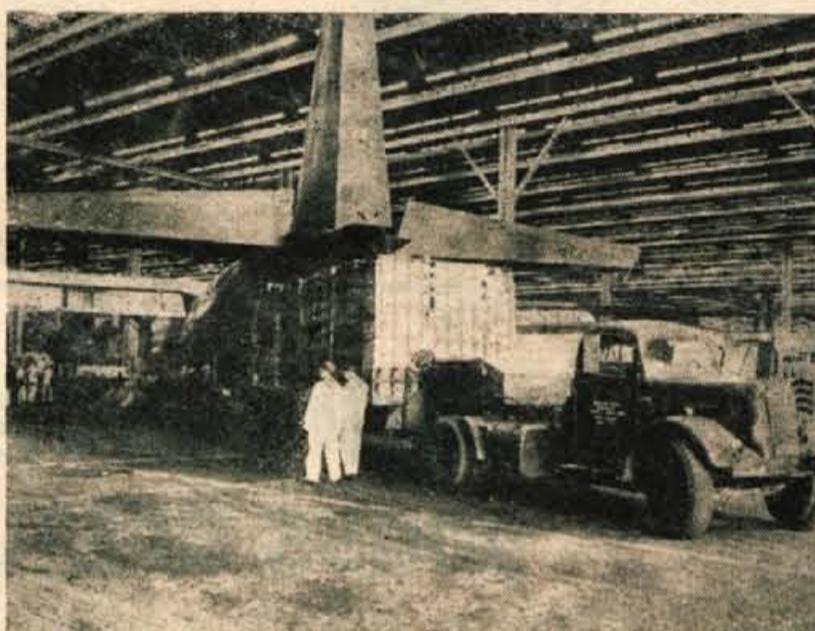
Točno čez dvanajset sekund je strašna eksplozija uničila zadajo ostanke sladkorne bombe v hiši Johna Graya. Pet ljudi je bilo težko ranjenih: Gray, ki je pozneje umrl, njegova hčerka in žena ter še dva sorodnika. K sreči je eksplodiral samo »klasični« eksploziv bombe. Atomska bomba je ostala celo.

Ko so prebivalci mesteča izvedeli, da je padla na posestvo Johna Graya atomska bomba, je zavladala strašna panika: bila je podobna tisti, ki jo je izval Orson Welles s svojo znano reportažo o napadu marsovcev na zemljo. Ljudje so v paniki zgrabili samo najnujnejše in uporabili vse prevozne sredstva, da bi čimprej prišli iz mesta. V tej paniki sta še dva človeka izgubila življenje. Bili so tako zbegani, da so nekateri pozabili vse dokumente in celo otroke.

Enajstega marca dopoldne je bilo Florence mrtvo mesto. Po praznih ulicah so hodili samo vojaki v posebnih zaščitnih oblekah in kdo z bujno fantazijo bi lahko napisal reportažo o vdoru bitij z neznanih planetov v mesto. Sele, ko so strokovnjaki čez nekaj ur ugotovili, da atomska bomba ni eksplodirala in da zato ni nobene nevarnosti pred smrtonosnim sevanjem, so se prestrašeni prebivalci Floreneza začeli počasi vračati domov. Hodili

tovarna letal LOKID je izpopolnila dosedanje način natovarjanja in iztovarjanja raznega blaga v letalo, tako da je sedaj moč takšno delo opraviti v 40 sekundah. Pred kratkim so v ZDA že imeli poskus s temi novimi napravami za transportiranje. Prisotni so bili presenečeni. Vse delo je avtomatizirano s pritiskom na gumb, le da je treba tovor postaviti ročno na

majhen voziček, s katerim ga preprelejajo na tovornjak. Medtem ko so doslej potrebovali za to delo približno 4 ure, je z novimi pripravami moč opraviti isto delo v 15 minutah. Od časa ko pripelje tovorni kamion blago do odprtega »repa« letala je za preložitev tovora v letalo, potreben le 40 sekund. Novi način prihrani 40 % delovne moči in kar 90 % na času.

Tovorni kamion je pripeljal blago, ki ga bodo transportirali z letalom.

ZA RAZVEDRILO

MOŽ JE STAR ODBORNIK

— Tovariš, seja se je že začela!
Vstopite našalno!

— Kaj ali že spijo...

DOMISELNI ODBORNIKI NA SEJI

FRANK OWEN:

EDDIE CHAPMAN PRIPOVEDUJE

Sla sva k meni domov in prebedela vso noč. Priproval je. Nekaj tednov kasneje sem se vrnil v Burmo in tam sem imel na kitajski fronti dovolj časa zabeležiti vse, kar mi je povedal...

Seznanite se zdaj z Eddijem.

Visok je šest čevljev, vendar tega ne opazite, če se ne postavite tik zraven njega, zakaj zelo skladno je raščen; mož s čvrstim in žlavim telesom je to. Pokonci hodi kakor gardist, kar je nekoč tudi bil. Prijeten fant je. Bistroumen, vedre narave in nekolikanj pustolovski, kar je vabljivo za moške in nevarno za ženske. Tedaj (l. 1944) je imel okrog dvaintrideset let.

Dogodki, o katerih bom pravil, so se začeli že pred vojno. Toda segel bom še dlje v preteklost, da bi prikazal tega moža v pravem okviru. Ni dovolj samo reči, da je Eddie tvorba svojega okolja. Zdi se mi, da se večina zgodb ni pripetila Eddiju — Eddie je bil namreč tisti činitelj, ki je dogodek povzročil. Vse pustolovštine tega moža, ki se zde kakor kak fantastičen roman, so posledica njegovega značaja. Če tega ne razumete, ne boste razumeli niti te pripovedi.

Zgodbo, ki sledi, pripovedujem, kolikor le mogoče, z Eddijevimi lastnimi besedami. To je njegova povest — oziroma tisto, kar smem povedati.

I. poglavje

DETINSTVO

Moji starši so po rodu iz Berwick-on-Tweda. Njihovo življenje je bilo povezano z morjem, nekateri v rodbini so bili kapitani, drugi piloti, večina pa ladijski strojniki. Moj oče je bil glavni strojniki, njegov brat takisto — in ta posel sem tudi jaz po milosti božji skušal opravljati.

Zivelj smo v neki vasi v severni Angliji, obdani od gozdov. Vas so kazili kupi rudniških odpadkov. Abecede sem se učil v vaški šoli; bila je umazana in poučevala so samo učiteljice. Kadar sem le mogel, nisem šel v šolo, marveč sem se napotil dve milji dalje do reke Derwent in tavol po bregu ali plaval v njenih temnih valovih.

Bil sem dokaj ročen v malone vseh športnih panogah in ker mi ni bilo do učenja (bral sem samo tisto, kar mi je bilo všeč), sem postal kapitan vseh moštov za nogomet in kriket. Pri deških igrah sem zmagal skoroda na vseh tekmovanjih — skok v dalj, skok v višino, tek na četrin in pol milje. Seveda je oče strojniki sklenil, da mora tudi njegov sin postati strojniki — njegov svet se je pač sukal okrog strojev.

Doma se nam je slabo godilo. Velika kriza leta 1929 je hudo prizadela severozahodno Anglijo. Pomorščaki vseh vrst so ostali brez dela. Ljudje, ki so se leta in leta učili za določen poklic, so bili zdaj iznenadni med staro železo ali na obalno plovbo. Oče, ki je imel spričevalo glavnega strojnika in poznal sleherni tip ladijskega stroja, je bil zadovoljen, ko je dobil montersko delo.

Zaslužil je dva funta in osemnajst šilingov tedensko, če odbijemo prispevek za zavarovanje. S tem je morala mati preživljati vso družino. Vrh tega ta zaposlitev ni bila stalna in starši je često prinesel domov samo podporo za brezposelne. Kos za kosom našega skromnega družinskega premoženja je šel k starinarju. Očetova zlata ura,

njegovi ljubi predmeti, kosi pohištva. In potem največja žrtev izmed vseh — klavir.

Stanovali smo štiri milje daleč od morja in mati je uvidela, da otroci potrebujemo čistega zraka. Moja sestra in brata je zato pogostokrat zavila v odejo, mati in jaz pa sva ju potem izmenoma v otroškem vozičku odpeljala do Rokerja, do najbližje peščine. Mati namreč ni imela dovolj denarja za tramvajske vozne listekte do tja.

Naslednje družinsko podjetje je bilo vodenje neke krčme. Bila je majhna in smrdljiva, gostje pa so bili ljudje, ki so delali v ladjevodilnicah in nekaj ribičev. S trinajstimi leti sem jim nosil vrčke piva in jim stregel z žganico. To je bilo zoper postavo, toda nihče nas ni kaznoval.

Ob sobotah in nedeljah zjutraj nisem imel pouka in tedaj sem moral pomesti v krčme žaganje s poda, izprazniti pljuvalnice in očistiti predmete iz medi. Natakarški posel se mi je zdel zabaven in naučil sem se psovati, kot znajo psovati samo pristaniški delavci. Razvpit in zapit boksar me je naučil boksanja. Z ribiči sem hodil loviti ribe. Poslušal sem njihove pustolovske zgodbe o ženskah in pijačevanju. Vse so bile zelo prostaške in zelo zanimive.

Ob štirinajstrem rojstnem dnevu sem obesil šolo na klin in sklenil, da si bom odslej pošteno služil kruh. To pa nikakor ni bilo lahko.

Namenili so mi posel mehanika. V uk so me vzeli v neki garaži in tam sem nalival bencin in čistil avtomobile: tedensko sem zaslužil šest šilingov. Štiri noči v tednu sem delal malone do polnoči. Za to sem prejel poldrugo mezzo. Ob nedeljah sem delal za dvojno mezzo. Ko sem zbit prišel domov, sem se priči zavalil na posteljo in mati me je naslednje jutro ob šestih zbudila, češ, skrajni čas je, da vstanem. To sem sovražil. Mislim, da sem bil en in da nisem bil dosti prida.